

DARBININKAS

Vol. LXXV, Nr. 47
Gruodžio - December 7, 1990

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

50 centų

Savaitės įvykiai

Sov. S-gos prezidentas Gorbačiovas vėl pasiūlė naują planą Sąjungai pertvarkyti. Pagal jį Sąjungos vardas pakeičiamas į Sovietų suverenų respublikų uniją; respublikom suteikiama daugiau teisių ne taip reikšminguose reikaluose, kaip kalbos, tautinių simbolių vartojime, bet rusų kalba pasilieka valstybine kalba. Maskva pasilieka saugumo reikalus, užsienio politiką, išteklių ir kreditų tvarkymą. Respublikos galinčios atsiskirti tik pagal anksčiau paskelbtus nuostatus (referendumas, Aukšč. tarybos patvirtinimas ir t.t.).

Lenkijos prezidento rinkimuose nei vienas kandidatas nesurinko balsų daugumos (daugiau kaip 50 proc.). Du daugiausia balsų gavę kandidatai Lech Walensa (39.9 proc.) ir Kanados biznierių Stanislaw Tyminski (23.1 proc.) turės būti perbaluoti gruodžio 9.

Sov. S-gos gynybos ministeris maršalas Dmitri Žešov prezidento vardu įsakė kariuomenės įgūlom ginkluota jėga saugoti karinius įrengimus, paminklus ir maisto sandėlius nuo užpuolimų, o atskiriems kariams leido naudoti ginklus ginautis nuo asmeniškų užpuolimų. Taip pat buvo įsakyta esant grėsmei užimti elektros ir vandentiekio stotis ir maisto sandėlius.

Britanijos Konservatorių partijos pirmininku ir būsimu ministru pirmininku buvo išrinktas Margaret Thatcher patikėtinis buv. izdo ministeris John Major.

Atrodo, kad JAV pavyko rasti pritarimą naujai Saugumo tarybos rezoliucijai, įgalinančiai Persijos įlankos krizę dalyvaujančias valstybes panaudoti karinę jėgą prieš Iraką po sausio 15, jei jis iki tol nepasitrauks iš Kuveito ir nepaleis įkaitų.

Žurnalas Newsweek, lapkričio 26 rašydamas apie Europą, pažymi, kad eventualiai Baltijos respublikos atgaisiančios nepriklausomybę, nes jos yra produktyvesnės už kitas Sov. S-gos respublikas ir galės įsijungti į pasaulio prekybos tekne, Maskva gali greit įsitikinti, kad būdamas laisvos, jos gali būti naudingesnės kaip grandis su šiaurine Europa.

Europos 34 valstybių vadai, susirinkę į Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferenciją Paryžiu, priėmė vadinamąją Paryžiaus chartą, užbaigiančią po II Pasaulinio karo sekusią konferenciją ir tvirtai įsipareigojančią žmogaus teisėms, pagrindinėm laisvėm, ūkine laisve paremta gerove, socialiniu teisingumu ir visom valstybėm vienuo saugumo paremta demokratija.

Britanija numato pasiūsti į Saudi Arabiją dar 14,000 karių, taip pat tankų, karo lėktuvų ir karo laivų.

Sov. S-ga numato atitraukti 200,000 karių iš Mongolijos ir sumažinti Cam Ranh įlankoj Vietname laikomų karo laivų skaičių.

JAV paragino Persijos įlankos krizę dalyvaujančius sąjungininkus paskirti laivų ir lėktuvų papildomai JAV kariuomenei į Saudi Arabiją perkelti.

PER PARTIJĄ Į POLITINIUS VANDENIS

— Pokalbis su dr. Egidiju Klumbiu, Lietuvos AT deputatu ir Krikščionių D. partijos pirm. —

Šiomis dienomis iš Washingtono sugrįžo į Lietuvą Amerikoje mėnesį laiko viešėjas dr. Egidijus Klumbys, Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos deputatas ir Lietuvos Krikščionių Demokratų partijos pirmininkas. Originaliai jis buvo atvykęs į Ameriką dalyvauti VLIKO seime, o po to likusį laiką sunaudojo susitikimams su įvairiais sluoksniais išeivijos lietuvių.

Tautos Fondo tarybos pirmininko Juozo Giedraičio lydimas, jis lankėsi *Darbininko* redakcijoje ir pasidalijo savo viešnagės Amerikoje įspūdžiais bei atsakė į kitus klausimus, susijusius su jo veikla Krikščionių Demokratų partijoje ir Aukščiausiojoje Taryboje, kurioje jis yra užsienių reikalų komisijos pirmininko pavaduotojas.

Jei kalbame, kad Lietuvos veikėjų tarpe yra įvairiausių profesijų žmonių, tai Egidijaus Klumbio atvejis dar labiau sustiprina faktą, kad tų veikėjų tarpe yra ir gydytojų. Užtenka tik prisiminti daktarus Joną Basanavičių, Vincą Kudirką, Joną Šliupą, kurie, padėję į šalį savo profesinius aparatus, dažniausiai matuodavo savo tautos dvasinio ir politinio pakilimo pulsą.

Ryšiai su Tarptautiniu Internacionalu

Jaunas daktaras chirurgas Klumbys savo profesijoje dirbo iki to laiko, kai Lietuvoje tik pasirodė pirmieji tautinio atgimimo reiškiniai. Tada jis, kaip ir daugelis kitų jaunų lietuvių, paliko savo tikrąją profesiją, ir nuėjo į politinę veiklą.

Nepaisant, kaip svarbus yra jo darbas Aukščiausiojoje Taryboje, jis pabrėžia, kad jo veikla su Krikščionių Demokratų partija yra labai svarbi Lietuvos nepriklausomybei įsitvirtinti, nes šiuo atveju galima laukti užsienio paramos ir tai būtent priklausant Tarptautiniam Krikščionių Demokratų Internacionalui. Jo nariu Lietuvos krikščionys demokratai tapo neseniai, bet jau užteko laiko susilaukti ir tam tikros naudos iš to. Pirmiausia — Briuselyje įkurtas Lietuvos Krikščionių demokratų biuras, kuriame jau dirba du asmenys iš Lietuvos. Jais rūpinasi ir patalpas biurui davė Internacionalas.

Štai dar kitokie pavyzdžiai to Internacionalo paramos Lietuvai. Dr. Klumbys pasakojo apie

Čekoslovakijos prezidentas Vaclav Havel ir eilė kitų valstybių atstovų viešai reikalavo, kad Baltijos valstybėm būtų leista dalyvauti Europos Saugumo ir bendradarbiavimo konferencijoje.

Armėnijoj sunkiausiais kulko-svaizdžiais, minosvaizdžiais ir liepsnosvaizdžiais ginkluoti būriai apšaudė Azerbaidžano pasienio postus Kalnų Karabacho srity. Kovose žuvo 5 žmonės. Sov. S-gos pasiūtė papildomos kariuomenės tvarkai atstatyti.

Lenkijos min. pirmininkas Tadeusz Mazowiecki, prezidento rinkimuose atsiradęs tik trečioji vietoj, pasitraukė ir iš ministrų pirmininko pareigų.

Singapuro min. pirmininkas Lee Kuan Yew, valdęs sritį 41 m., atsistatydino ir pareigas perdavė savo pirmajam pavaduotojui Goh Chok Tong.

Lietuvos delegacijos dalyvavimą Europarlamento sesijoje Strasburge. Tada Lietuvos delegacijoje dalyvavo keturi asmenys, iš kurių du buvo krikščionys demokratai, o kiti du — socialdemokratas ir nepartinis. Nors tai oficialiai buvo krikščionių demokratų partijos delegacija, bet tikrovėje ji buvo visos Lietuvos delegacija.

Kadangi Briuselis šiuo metu yra Vakarų Europos politinė sostinė, tai šie kontaktai labai vertingi, ir jiems palaikyti Partija skiria daug dėmesio, taip pat ir savo ryšiniui Paryžiuje ir išeivijos krikščionių demokratų sąjungos atstovui Adolfui Venskui.

Ligi Lietuvos Respublika gaus pripažinimą, šios atstovybės gali kalbėti visos Lietuvos vardu, ne tik krikščionių demokratų.

Ryšiai su lietuviams

Su išeivijoje gyvenančiais savo idėjos broliais Lietuvos Krikščionių demokratų partija jau senokai palaiko ryšius. Dabar viešėdamas čia dr. Klumbys turėjo progos ir su didesniu skaičium veikėjų susitikti. Jis minėjo savo susitikimus su Algirdu Kasulaičiu, Pranu Razgaičiu, Pranu Povilaičiu ir kitais. Buvo progos su kai kuriais veikėjais susitikti ir Lietuvoje, pavyzdžiui, Lietuvių Krikščionių Demokra-

tų sąjungos pirmininku prof. Česloju Masaičiu.

Kalbėdamas bendrai apie mūsų politiką, dr. Klumbys pabrėžė, kad jis aukštai vertina VLIKO veiklą, taip pat Lietuvių Bendruomenės. Jo manymu, esantis trynomasis tarp tų dviejų veiksmų turėtų būti veikiai pašalintas. Jis net galvojo, kad gal tie du veiksniai galėtų susėsti prie bendro stalo kartu su Lietuvos Aukščiausiąja Taryba. Beje, jis visur pasigėdo tų veiksmų, ypač VLIKO, tarpe — jaunų veidų.

Partijos centras — Kaune

Partija savo būstinę turi Kaune ir ten leidžia dvisavaitinį laikraštį *Apžvalga*. Tiražas 20 tūkstančių. Netrukus ketinama pereiti prie savaitraščio ir atitinkamai sumažinti tiražą. Su popierium kol kas sunkumų nesauna. Daktaras sako: "Mūsų vyruokai popieriaus parūpina". Klausiamas, kaip, ar už "lašinius", jis atsako: "Įvairiaip".

Kalbant apie spaudą, dr. Klumbys pageidavo, kad Amerikos lietuviai padėtų jiems gauti užsienio lietuvių spaudos, pabrėždamas, kad jiems Lietuvoje labai padėtų susidarant bendrą pasaulio ir jo lietuvių politinį foną.

(Bus daugiau)

Dr. J. Basanavičiaus kapas 1990 m. Vėlinėse. Nuotr. V. Kaupočiaus

JAV VYSKUPAI UŽ ŠALPĄ LIETUVAI

Jungtinių Amerikos valstijų katalikų vyskupai, susirinkę į metinį suvažiavimą, tarp kitų reikalų, lapkričio 14 Washingtono sutartina nubalsavo, kad leidžiama laisva nepivaloma lešų rinkliava visose Amerikos bažnyčiose. Ši rinkliava bus skiriama paremti Rytų Europos, Sovietų Sąjungos ir Pabaltijo ka-

talikiškas bendruomenes. Tuo klausimu visi JAV vyskupai slap-tame balsavime absoliučiai vieningai (kas nėra jau toks dažnas atvejis) pasisakė teigiamai.

Šiam vieningam nusistatymui dėl labdaringos rinkliavos pravedimo buvo kelios priežastys.

Pirma, tai liūdna Bažnyčios Rytų Europoje, Sovietų Sąjungoje ir Pabaltijy padėtis po kelių dešimtmečių represijų.

Antra, labiau negu bet kada, JAV vyskupai pastaruoju metu pradėjo keliauti po Rytų Europą. Sovietų Sąjungą ir Pabaltiją, kur betarpiškai patyrė komunistinės sistemos tikinčiųjų bendruomenėms padarytą milžinišką žalą. Praėjusią vasarą trys oficialios Amerikos vyskupų delegacijos aplankė Rytų Europos ir Pabaltijo kraštus, taip pat Sovietų Sąjungą. Kiti vyskupai per privačias keliones susipažino su tikinčiųjų padėtimi rytinėje Europoje.

Trečia, per Washingtono dbar įvykusį amerikiečių vyskupų suvažiavimą, Rytų Europoje apsilankę vyskupai plačiai pasidalino kelionių įspūdžiais, įsakmiai kvietė suvažiavimo dalyvius ištiesti pagalbos ranką tiek daug nukentėjusiems Vidurio ir Rytų Europos tikintiesiems, pritarti rinkliavos pravedimui jų naudai Amerikos bažnyčiose. Penkiolika vyskupų, įskaitant tris kardinolus, parėmė rinkliavos sumanymą.

Pabrėždamas paramos svarbą, Chicagos kardinolas Bernardin, (nukelta į 2 psl.)

Lietuviai partizanai perlaidojami Rietave 1990 spalio 14. Nuotr. Vyto Rutkausko

PRANCIŠKONŲ PROVINCIJOLAS ROMOJ

Lietuvos pranciškonų provincijolas T. Placidus Barius, OFM, lapkričio 20 - 24 lankėsi Romoje su pranciškonų ordino generalicija aptarti lietuvių pranciškonų reikalų. Pasitarimuose buvo liesta ne tik JAV, bet ir Lietuvos, o taip pat bet kur esančių lietuvių pranciškonų buitis.

Šiuo metu 2 provincijos nariai išvyksta į misijas: vienas — į Šv. Žemę, kitas — į Afriką. 3 iš Lietuvos atvykę studentai studijuoja užsieny: 2 kunigai — Romoje ir 1 dijakonas Austrijoje. 3 broliai ne kunigai neužilgo turi atvykti į JAV ruoštiis spaustuvinin-

kų profesijai. Talkinant kun. J. Ivanauskui, Romoje studijuojančių pastangomis paruošti 2 katekizmai Lietuvos reikalams: vienas yra suglaustas ir labiau pritaikytas suaugusiems, kitas yra 5 tomelių ir pritaikytas dėstyti Lietuvos mokyklose 1 - 5 skyriams. Be to, šiuo metu Lietuvoje seminarijų reikalams ruošiamos graikų ir hebrajų kalbų gramatikos.

Tikimasi, kad pranciškonai Lietuvoje neužilgo galės pradėti grupuoti į vienuolinius vienuetus. Pradžia jau padaryta Kretin-

goje. Yra vilčių, kad netrukus kitas vienetas galės apsiungti Kaune. Okupacijos laikai lėmė, kad visi kunigai, taigi ir vienuoliai pranciškonai, priklausytų vyskupų jurisdikcijai. Pasikeitus laikams, vienuoliai kunigai perėsi savų provincijolų žinion — tiesa, pamažėl ir tvarkingai, nesukeliant suirutės vyskupų pastoraciniuose planuose. Kai kurie vyskupai šiam persitvarkymui yra parodę daug jautrumo ir pritarimo.

Lietuvoje pranciškonai sparčiai ruošiasi spaudos pastoracijai — tuo tarpu tik ribotai ir biuleteninei, tačiau ateity ji pramatom daug platesnė. Ruošiantis

spaudos darbui, iš JAV jau persiusta nemaža modernių reikmenų: kompiuterių, rinkimo, redagavimo, iliustravimo ir spausdinimo aparatų, faxo papildymo aparatų ir kt. Šiom dienom buvo pasiūsta dvi tonos spausdinimo popieriaus.

Kadangi lietuviai pranciškonai JAV-jose ir Lietuvoje sudaro vieną provincinę šeimą, sutartinas darbas ir bendros ateities gairės čia ir anapus yra būtinybė. Pranciškonų ordino vyriausia vadovybė Romoje su džiaugsmu stebi pranciškonų atgimimą Lietuvoje ir jiems iš JAV teikiamą paramą. Jei sąlygos leis, provincijolas T. Placidus planuoja Lietuvon vizitą ateinančių metų pradžioje.

O. Ž.

Savaitės įvykiai

PARYŽIUJE VATIKANO ATSTOVAS UŽ PABALTIJŲ

— Naujoji Europa turi remtis pagarba žmogaus asmens ir tautų teisėm —

Vatikano valstybės sekretorius kardinolas Casaroli, kalbėdamas Paryžiuje įvykusioje viršūnių konferencijoje Europos saugumo ir bendradarbiavimo klausimais pasakė, kad Apaštalo Sosto nuomone, Europa galės su pasitikėjimu žvelgti į taikingą ir saugią ateitį, jei visur bus įtvirtinta demokratija, besiremianti pagarba pagrindinėm žmogaus teisėm ir laisvėm.

Kardinolas Casaroli nurodė kai kurias Apaštalo Sosto įsitikinimus ypatingai svarbias sąlygas saugumo, taikos ir bendradarbiavimo tolimesniam ugdymui Europos kontinente, tarp jų esminiu sąlygų paminėjo kultūros laisvę, laisvų kultūrinių pasikeitimų stiprinimą, ypač gi pagarbą tautų teisei laisvai apsispręsti. Čia kardinolas įsakmiai paminėjo Pabaltijo kraštus.

Reikia rūpintis, kalbėjo kardinolas, kad būtų gerbiama tautų teisė laisvai apsispręsti savo likimą, suderinamai su teisės dėsniais ir taikingo tarpusavio sugyvenimo normomis, ypač kai tautos — čia aš turiu omeny ypatingai Pabaltijo valstybes, istorinio teisingumo motyvais pagrindžia

Švedijos automobilių "Volvo" korporacijos pirmininkas Petr Gyllenhammer siekia padidinti prekybinius ryšius su Šiaurine Vokietija, Olandija, Šiaurės ir Baltijos valstybėm.

savo siekimą atkurti tautinę ir valstybinę individualybę. Kardinolas taip pat pasakė, kad privalo būti gerbiamos mažumų teisės, reikia siekti ginkluotės sumažinimo ir pavojingiausių ginklų palaipsniško sunaikinimo.

Vatikano valstybės sekretorius savo žodyje atkreipė dėmesį ir į ekonominio pobūdžio problemas, pasakė, kad turi būti ku-

riama ekonominė santvarka, kurioje galėtų pasireikšti įstatyminiai tvarkoma laisva iniciatyva. Laisva iniciatyva, pasakė kardinolas, laiduoja pažangą ir padeda apsaugoti žmogaus asmens orumą. Naujoji Europa, pažymėjo kardinolas, turi remtis pagarba žmogaus asmens ir tautų teisėm. Tai idealas, kurio visi turi vienin-gai ir ištvėrimingai siekti.

TĖVIŠKĖJE APSILANKIUS

Tėv. Petras Baniūnas, OFM, ilgametis Darbininko administratorius, šįmet šventė savo kunigystės 50 metų — auksinį jubiliejų.

Įšventintas Arezzo mieste, Italijoje, 1940 birželio 2 dieną. Paminėti šią sukaktį Tėv. Petras nutarė savo gimtoje Lietuvoje, Anykščių rajono Debeikių bažnyčioje.

Jubilato garbei vainikais papuoštoje Debeikių bažnyčioje lapkričio 4 dieną, sekmadienį, gausiai rinkosi parapičiai. Vėliau, kaip sakė klebonas Alfonsas Gražys, tokio gausumo tikinčiųjų nėra regėjęs Debeikių parapijoje.

Iškilmingas padėkos mišias koncebravo Anykščių bažnyčios klebonas monsinjoras Albertas Talačka, Debeikių bažnyčios klebonas Alfonsas Gražys, sukaktuvininkas Tėv. Petras Baniūnas, taip pat dalyvaujant dviem jauniem klierikam. Įspūdingą pamokslą apie pranciškonų vienuolių misijonierišką veiklą pasakė monsinjoras A. Talačka, išskeldamas ir lietuvių pranciškonų, įsikūrusių Amerikoje, labdarinę pagalbą bažnyčiom siunčiant liturginius drabužius, religinio turinio literatūrą. Ir čia, kaip pažymėjo pamokslininkas, Tėv. Petras Baniūnas buvo vienas iš pirmųjų išėivijos kunigų, atsintęs į Lietuvą tada taip trūkstantį bažnytinių reikmenų. Šią glėbišią veiklą jis tęsia iki šiol.

JAV VYSKUPAI UŽ ŠALPĄ LIETUVAI

(atkelta iš 1 psl.)

kuris lankėsi Lietuvoje, priminė, kad yra paskyręs vieną pajėgiausių Chicago arkivyskupijos kurijos narių — kun. Jurgį Šarauską, — amerikiečių episkopato šalpos istaigos Washingtono vadovu.

Ypatingai karštai už lėšų rinkimą pasisakė lietuvių kilmės arkivyskupas Karolis Salatka, kuris amerikiečių vyskupų suvažiavime papasakojo Lietuvos katalikų patirtus sunkumus ir persekiojimus okupacijos metais.

Vyskupų suvažiavimas nuspen-

dė, kad neprivaloma rinkliava Amerikos bažnyčiose vyks kasmet per trejus metus. Po trejų metų vyskupų suvažiavimas nuspręs, ar rinkliavą reiktų pratęsti dar dviem metams. Siūloma, kad rinkliavos būtų prarastos pirmą Gavėnios sekmadienį, tačiau data palikta kiekvienos vyskupijos nuožiūrai.

Rinkliava būsianti vienas iš dviejų JAV šalpos šaltinių Bažnyčiai Rytų Europoje, Sovietų Sąjungoje ir Pabaltijyje. Antras pagrindinis šaltinis bus fondai ir organizacijos. Pavyzdžiui, kun. Šarausko vadovaujama įstaiga episkopate finansuoja katalikų pasauliečių filantropinės organizacijos.

Rinkliavos tikslas yra padėti sukurti pilnai savarankias bažnytines institucijas Rytų Europoje, Sovietų Sąjungoje ir Pabaltijyje. Pabrėžiama, kad surinkti pinigai nebus skiriami bažnytinių pastatų statybai.

Buvęs JAV episkopato pirmininkas arkivyskupas John May, kuris vadovauja Amerikos vyskupų ad hoc komitetui teikti pagalbą buvusio Rytų bloko Bažnyčioms, spaudos konferencijoje pastebėjo, kad per kai kurias rinkliavas Amerikoje pavyksta surinkti 10 milijonų dolerių ar net daugiau. Kiek pinigų atiteks Lietuvos katalikų Bažnyčiai, priklausys nuo įvairių aplinkybių, kurių bene svarbiausia bus — kiek ir kokios šalpos paprašys Lietuvos Vyskupų Konferencija.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, Conn. 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84 - 02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visoje miesto dalyse. Tel. 296 - 2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344 - 5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

BEACH MEMORIAL CHAPEL, 301 Corey Ave., St. Petersburg Beach, Fla. 33706. 813 360 - 5577. KENFIELD WOODLAWN FUNERAL HOME, 200 Pasadena Ave., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345-9393. WOODLAWN MEMORY GARDENS, 101 58th St., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345 - 9393.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujaj vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89 - 11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847 - 4477). Įstaigą kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821 - 6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tarsi. Dalia Radžiūnas, sav. — 43 - 04 Junction Blvd., Carona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779 - 5156.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIO PROGRAMA "AUŠRA". WICN-FM 90.5 Worcester, MASS. Sekmadieniais 8-9 val. vakaro, Eduardas Meilus, Jr., 70 Curtis St., Auburn, MA 01501, T. 508 753 - 7232.

NEW YORK - NEW JERSEY - Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9 - 10 val. ryto WNWK 105.9 FM. Romas Kezys, 217 - 25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428 - 4552. FAX 718 769 - 3302.

KOLODNY & KOLODNY: Virginija Kolodny, Lietuviškai kalbanti advokatė, 11 Park Place, Room 905, New York, N.Y. 10007. Tel. 212 349 - 7771. Nelaimių ir susidūrimų atvejai, namų pardavimas, testamentai, išnuomavimai, kondominijumų reikalai. Turi leidimą praktikuoti New Yorko valstijoje.

NEW JERSEY, NEW YORK - "Lietuvos Atsiminimai", pirmadieniais nuo 8 iki 9 v.v. iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. "Music of Lithuania" programos, vedamos anglų kalba iš tos pačios stoties, taip pat pirmadieniais girdimos nuo 7:30 iki 8 v.v. Dr. J. J. Stukas — direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Tel. 201 753 - 5636.

Remkime

TAUTOS FONDA

ir padėkime finansuoti ELTA biuletenių leidimą šešiomis kalbomis. Jie pasiekia laisvąjį pasaulį, informuodami apie tikrą padėtį okupuotoje Lietuvoje. Neužmirškime Lietuvos Laisvės lždo, pagerbdami savo artimuosius ir jų atminimą. Aukos Tautos Fondui nurašomos nuo federalinių mokesčių (IRS Tax Exempt No. 51-0172223). Aukas siųsti adresu:

Tautos Fondas,
Lithuanian National Foundation, Inc.,
P.O. Box 21073,
Woodhaven, N.Y. 11421.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS, N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282 326 - 3150

TAI MŪSŲ VIENIETELE VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS

KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONES

Į LIETUVĄ

MOKETI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELĖMIS JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N. Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300, FAX 718 769 - 3302

Jubiliejinės iškilmės Debeikių bažnyčioje. Klebonas kun. Alfonsas Gražys ir sukaktuvininkas Tėv. Petras Baniūnas, OFM.

Jubiliejinės vaišės Debeikiuose. Iš k.: Monsiņoras Albertas Talačka, Tėv. Petras Baniūnas, OFM, Debeikių klebonas kun. A. Gražys.

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207Editorial Office 718 827-1352
Business Office 718 827-1351

Publication No. USPS 148-360

Second Class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year \$20.00. Single Copy 50 cents

POSTMASTER: Send Address Change to:

DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207
ISSN 0011-6637

— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Su nauju ryžtu į ateitį

Su deramu rimtumu ir iškilmingumu gruodžio 2 paminėta Darbininko laikraščio 75 metų sukaktis. Apreiškimo parapijos bažnyčioje buvo iškilmingos pamaldos. Mišias koncelebravo mūsų vyskupas Paulius Baltakis, OFM, su 10 kunigų. Vyskupas savo pamokse gražiai įvertino Darbininko nuveiktus darbus. Akademine dalis buvo Kultūros Židinyje 3 val. popiet. Pasakyta gražios sveikinimo kalbos, sudėta gražių linkėjimų ateičiai. Su deramu rimtumu atliktas gražus ir kultūringas koncertas. Jį atliko solistas Algis Grigas ir pianistas vi rtuozas Povilas Stravinskis.

Taip Darbininkas įžengė į savo naujus 76-tus metus. Tikrasis jo gimtadienis buvo rugsėjo 19, dabar buvo to gimtadienio iškilmingas prisiminimas ir įprasminimas.

Kiekviena šventė žmogų verčia ir susimąstyti: kas bus po tų iškilnių, po tų džiaugsmingų momentų? Štai ir iškyla klausimas: kokia mūsų darbo prasmė, ar dar apsimoka išeivijoje leisti laikraštį, rūpintis jo išlaikymu? Tokie klausimai ne kartą kilo Darbininko istorijoje, bet Darbininkas nesuklupo, nesustojo ir štai atskleidė naują lapą, į kurį vėl rašys naują istoriją.

Čia prisimena Darbininko patį pradžią, tie žmonės, kurie ryžosi laikraštį leisti. Ir tada mūsų tautoje buvo tokių žmonių, kurie sakė, kad Lietuvai reikia glaustis tik prie Rusijos. Bet Darbininkas skelbė visai ką kitą — kad Lietuva turi būti nepriklausoma. Senieji kolonijų amžiai praėjo, tautos pačios apsisprendžia, kaip tvarkytis. Jos visos nori būti savarankiškos ir nepriklausomos. Darbininkas jau tada jungėsi į didįjį lietuvių tau-

tos atgimimą, kuris prasidėjo su Aušra. Lietuvių tauta jau turėjo aiškų siekimą — atkurti savo valstybę.

Ir dabar mūsų situacija panaši — dar nėra pilnos nepriklausomybės Lietuvoje. Dar ir dabar turime žmonių, kurie sako, kad turime eiti su Sovietų Sąjunga. Kam tos nepriklausomybės.

Darbininkas visą laiką sakė ir dabar kartoja: kad lietuvių tauta turi gauti pilną nepriklausomybę. Tai yra visų mūsų lietuvių svarbiausias tikslas. Čia ir susiformuoja lietuvių spaudos didieji uždaviniai — išlaikyti tautos kovingumą, ją nuolat burti ir vesti į jos didįjį tikslą.

Prisimename senus laikus, kai dainavo Baranaukas: "Anei rašto, anei druko mum turėt neduoda, tegu, sako, bus Lietuva ir tamsi, ir juoda". Tada Lietuvos vardas buvo ištrintas iš pasaulio žemėlapių. Lietuva buvo užmiršta, nežinoma, suvargusi, su-skurdusi baudžiauninkų šalis. Bet štai 1883 metais sušvito Basanavičiaus Aušra. Spauda mum padėjo surasti save, išugdė mūsų tautinę sąmonę. Tik per spaudą suradome užmirštą lietuvišką žodį. Tik per spaudą mes išryškino me savo kelius į naują Lietuvos atkurtą valstybę.

Ir dabar juk visi gyvename su spauda, iš spaudos semiamės savo gyvenimo prasmę ir jėgą.

Kultūros Židinyje gruodžio 2 iškilmės buvo baigtos Lietuvos himnu. Rodos, tai paprastas įvykis, bet taip nebuvo. Visą salę pagavo nepaprasta nuotaika, dvasios pakilumas, visi himną giedodjo su tokia jėga, drąsa, kad per kūną ėjo lyg elektros srovė. Tikrai — Lietuva tėvynė mūsų, mes esame jos vaikai. Mes sutarantame savo uždavinius ir

(New York, 1990 lapkričio 19, LIC) Lapkričio 17 Vilniuje prie Šiaurės miestelio sovietinės kariuomenės įgulos, susirėmė gru-

zino me, ko siekiame. Visi, visi mes dirbsime Lietuvos labui!

Štai ir mūsų didieji uždaviniai, didieji mūsų tikslai. Vėl su didele jėga ir drąsa pradėdame savo laikraščio naujus metus. Mum rūpi, kad tauta būtų sąmoninga, dora ir mokyta, kad visi bendrom jėgom sukurtume nepriklausomą respubliką, kur žmogus pasijustų esąs ir laisvas ir įpareigotas būti geru tos valstybės piliečiu. Visų mūsų tikslas augti, didėti, šviestis ir šviesti kitiems savo meile, savo dora, savo kūryba ir mokslu.

Tegu gerasis Dievas palaimina šį mūsų ryžtą ir naujus našaus ir kilnaus darbo metus!

Algimantas Maceina, svečias iš Lietuvos filmininkas, dalyvavo dail. Leopoldo ir Aspazijos pagerbtuvėse spalio 30 New Yorke. Jis yra tolimas prof. A. Maceinos giminė, dėl to teko kentėti sunkios represijos laikais, nes buvo išvežė visus gyventojus, kurie turėjo Maceinos pavardę. Nuotr. V. Maželio

SOVIETINĖ KARIUOMENĖ
DAR SIAUTĖJA LIETUVOJE

pė lietuvių su Raudonosios armijos kareiviais, — praneša Lietuvių Informacijos Centras.

LIC iš Vilniaus šiandien telexu gavo šį Lietuvos Eltos žinių agentūros pranešimą apie lapkričio 17 d. įvykius: "Šeštadienį 17 val. Eltos naujienų telefonu 616-140 paskambinęs vilnietis pranešė: Kalvarijos gatvėje iš važiuojančio šarvuočio paleistos trys automatinio ginklo serijos. Atrodo, į orą. Kas atsitiko, kodėl prabilo ginklai?"

"Vilniaus miesto vidaus reikalų valdybos viršininkas Vytautas Leipus painformavo visuomeninės organizacijos 14 val. Katedros

aikštėje sukviėtė mitingą paremti Lietuvos siekimui dalyvauti Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo pasitarime Paryžiaus konferencijos darbe. Mitinge buvo sakomos antimilitaristinės kalbos, reikalaujama išvesti iš Lietuvos okupacinę TSRS kariuomenę. Šaukiamojo amžiaus jaunuoliai buvo pakviesti eiti prie karinio miestelio ir sudėti savuosius prirašymo liudijimus. "Demonstracija, kurioje dalyvavo apie du šimtus žmonių, ir karinių bilių sudėjimas vyko taikiai. Kariškiai susirinkusiems atsakė vandens srovėmis, gąsdino šūviais iš automatinų ginklų, po to išpuolė į gatvę ir ėmė mušti mitingo dalyvius. Yra nukentėjusių: aštuoni žmonės kreipėsi medicininės pagalbos, vienas hospitalizuotas.

"Šūviai, kuriuos girdėjo Eltai paskambinęs vilnietis, buvo jau pasibaigus incidentui." Taip Elta praneša iš Vilniaus.

Pasak vietinio Vilniaus radijo, demonstraciją Katedros aikštėje organizavo Vilniaus Sąjūdis, jaunlietuviai, Šauliai, Tremtinių sąjunga bei kitos organizacijos. Kiti šaltiniai, įskaitant sovietų, linksnioja Laisvės Lygą kaip demonstraciją Katedros aikštėje bei prie Šiaurės miestelio karinės įgulos pagrindiniu organizatorium.

Sovietų šaltiniai tvirtina, kad lietuviai susirinkę prie įgulos pradėjo kolti ir grasinti sovietinę kariuomenę. Pasak Izvestijos, kariuomenės paleistų vandens srovių neužteko "apraminti" demonstrantų, todėl iš įgulos buvo išvesti kareiviai su automatais, kurie be kulkų šaudė į orą. Po kurio laiko susirėmimui pasibaigus, kareiviai šarvuočiuose patuliuo Vilniaus gatves prie įgulos, karts nuo karto paleisdami šūvius į orą, pasakojo Izvestija.

Aštuonių sužeistųjų tarpe buvo du Vilniaus miesto tarybos nariai (pasak Vilniaus vietinio radijo) ir nė vienas kareivis (pasak Tasso).

Šeštadienį vakare Vilniaus miesto savivaldybės tarybos pirmininkas Arūnas Grumadas Vilniaus televizijos laidoje ramino miesto gyventojus, visą kalbę už

smurtą priskirdamas sovietų kariuomenei.

Sekmadienį Laisvės Lyga, Kauno Sąjūdis bei jaunlietuviai suorganizavo panašią demonstraciją Kaune prie kariuomenės įgulos. Kauno demonstracija praėjo taikingai.

Šiandien Lietuvos Aukščiausios Tarybos (AT) pirmininkas Vytautas Landsbergis AT prezidento vardu pasirašė du pareiškimus ryšium su šeštadienio įvykiiais. Pirmas taikomas sovietų kariuomenės veiksmams: "Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos prezidentimas reiškia griežtą protestą ir smerkia TSRS karinės įgulos Vilniuje lapkričio 16 d. įvykdytą išpuolį ir smurto panaudojimą prieš taikaus pike-to dalyvius bei šaudymą miesto gatvėse, sudarant pavojų gyventojams.

Antro AT prezidento pareiškimo tekstas nukreiptas į demonstrantus: "Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos prezidentimas yra tos nuomonės, kad bet kuriuose protesto mitinguose prieš svetimos kariuomenės neteisėtą buvimą Lietuvoje neturėtų būti šūkių, įžeidžiamai nukreiptų prieš žmonių tautybę, visuomenės įtampą didinančių grasinimų ir veiksmų, nesuderinamų su demokratijos principais ir teisės normomis." (LIC)

— Lietuvos vyriausybė pavėdė finansų ministerijai pastatyti Lietuvos pinigų kalyklą ir pasirėngti respublikos piniginio vieneto spausdinimui. Lietuvos monetos vadinsis "centais", o banknotai "litais". Numatoma išleisti vieno, dviejų, penkių, dešimties, dvidešimt penkių ir šimto lito vertės banknotus. Ant metalinių pinigų turėtų būti atvaizduotas Vytis, o ant popierinių — didžiųjų Lietuvos kunigaikščių atvaizdai.

— Teisingumo ministerijoje įregistruoti Lietuvos valstiečių sąjungos (LVS) įstatai. Ši visuomeninė politinė organizacija sieks stiprinti Lietuvos nepriklausomybę, kels savo kandidatus rinkimuose į valdžios organus, rūpinsis, kad žemės ūkį liečiančius įstatymus ruoštų ir priimtų kaimo problemas išmaną žmonės. LVS taryba kreipėsi į Žemdirbių suvažiavimą, kviesdama visus burtis į jau įteisintą politinę organizaciją — Lietuvos valstiečių sąjungą.

JONAS PUZINAS

19

KELIAS Į LIETUVOS
NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMĄ

Rugsėjo 24 d. Lietuvos Taryba išsirinko penkių narių prezidiumą: pirmininką A. Smetoną (gavo 19 balsų), I vicepirmininką St. Kairį (19 balsų), II vicepirmininką kun. V. Mironą (13 balsų), I sekretorių J. Šaulį (19 balsų) ir II sekretorių P. Klimą (11 balsų). Pirmininkas liko tas pats (su trumpa pertrauka 1918 m. pradžioje Lietuvos Tarybos krizės metu) iki 1919 m. balandžio 4 d., kada Antanas Smetona Valstybės Tarybos buvo išrinktas pirmuoju Lietuvos prezidentu. Iš A. Smetonos tarybos pirmininko pareigas perėmė Stasys Šilingas.

PIRMIEJI LIETUVOS TARYBOS ŽINGSNIAI.
STOCKHOLMO IR BERNO KONFERENCIJOS

Nors vietos vokiečių karinė valdžia neleido skelbti spaudoje pagrindinės konferencijos rezoliucijos, kur kalbama apie politinius lietuvių siekimus, bet po konferencijos Lietuvos Taryba pajuto po kojų daug tvirtesnę pagrindą. Imta veikti jau platesniu baru. Paskutinįją konferencijos dieną dr. J. Basanavičius išsiuntė lotyniškai parašytą laišką popiežiui Benediktui XV, pranešda-

mas apie lietuvių konferencijos nutarimą atstatyti Lietuvos valstybės nepriklausomybę. Rugsėjo 23 d. Lietuvos Taryba išsiuntė padėką Vyriausiajam Rytų karo vadui generalfeldmaršalui Bavarijos princui Leopoldui už duotą progą susirinkti visos Lietuvos atstovams į konferenciją sostinėje Vilniuje, aptarti savo tautos ateitį ir pareikšti norą atstatyti Lietuvos nepriklausomybę. Kartu prašoma patvirtinti Lietuvos Tarybą. Į šį raštą tuojau atsakė Lietuvos karinės valdžios viršininkas kunigaikštis Franz Joseph Fürst zu Isenburg-Birstein, kur pranešama, jog princas Leopoldas tvirtina Lietuvos Tarybą ir tikisi, jog ji, vadovaujama karinės valdžios, apsvarstys būsimos Lietuvos valdymosi ir ūkio pagrindus. Buvo patariama įtraukti Tarybon dar naujų narių iš Lietuvos lenkų, vokiečių, gudų ir žydų. Atseit, vokiečių karinė valdžia žiūrėjo į tarybą tik kaip į patariamąjį organą prie vokiečių valdžios. Tačiau Lietuvos Taryba ir toliau atkakliai siekia savo nusistatytą tikslą. Pavyzdžiui, spalio 20 d. tarybos prezidentas kreipiasi į Vokietijos reichskanclerį, kartu ir į Bavarijos princą Leopoldą, pranešdami apie lietuvių konferencijos Vilniuje nutarimą atstatyti nepriklausomą Lietuvą, prašo vokiečių okupacinės valdžios paramos užsibrėžtiems tikslams siekti, prašo, kad būtų leista susisiekti su Vokietijos vyriausybe ir lietuvių atstovybėmis užsienyje, kad Vokietijos vyriausybė sudarytų sąlygas Lietuvai nekludomai siekti savo užsimojimų. Prie to rašto pridėdamos labai ilgas memorandumas apie vokiečių vykdomas rekvizicijas, prievartinius darbus, krašte išgalėjusį banditizmą, apie blogą vokiečių elgesį su gyventojais, sunkią mokyklų padėtį, beatodairinį miškų naikinimą ir kt. (P. Klimas, Werdegang, p. 68-92).

ANTROJI LIETUVIŲ KONFERENCIJA
STOCKHOLME

Lietuvos Taryba, kad sustiprintų savo padėtį, stengėsi išgauti ir iš užsienio lietuvių savo pripažinimą, kaip vienintelės lietuvių tautos atstovės. Pirmiausia 1917 m. spalio 18-20 d. Stockholme įvyko lietuvių konferencija, kurioje dalyvavo įvairių kraštų lietuvių atstovai: iš Lietuvos — dr. J. Šaulys, iš Rusijos — dr. J. Alekna, M. Yčas, F. Bortkevičienė, St. Šilingas, kun. J. Tumas, iš Amerikos — dr. J. Šliūpas, iš Šveicarijos — kun. J. Purickis ir kun. K. Olšauskis, iš Skandinavijos — J. Aukštuolis, I. Šeinius (iš Stockholmo) ir J. Savickis (iš Kopenhagos). Dr. J. Šauliui padarius pranešimą apie lietuvių konferenciją Vilniuje ir apsvarsčius susidariusią padėtį, Stockholmo konferencijos dalyviai priėmė ilgą rezoliuciją, kurios pradžioje pakartojamas pirmasis Vilniaus konferencijos nutarimo punktas dėl nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymo su seimu Vilniuje, o toliau tarp daugelio kitų dalykų deklaruojama:

2. Pranešame pasaulio valstybėms, kad ir istorinė Lietuvos praeitis ir demokratinis pasaulio vystymasis teikia Lietuvių Tautai neatimamą teisę sudaryti iš naujo suvereną Lietuvos valstybę.

3. Pasiremdami tuo, kad a) minėtoji Lietuvių Konferencija Vilniuje (rugs. 18-22 d. 1917 m.) pareikalavo Lietuvos nepriklausomybės; b) kad dar anksčiau Rusijoje tebegyvenančių Lietuvių seimas, geg. 27 d. - birž. 3 d. 1917 m. Petrograde buvęs, kuriame dalyvavo 320 atstovų, rinktų visuotiniu, lygiu, slaptu ir tiesiu balsavimu, tokios pat nepriklausomybės Lietuvai reikalavo;

(Bus daugiau)

BADAUJA PRIEŠ VALDŽIĄ

(New York, 1990 lapkričio 21. LIC) Laisvės Lygos badautojai, reikalaujantys Lietuvos premjerės Kazimieros Prunskienės atsistatydinimo, paskelbė atsiskaitymą, kurio pilną tekstą čia pateikiame.

Lietuvos nepriklausomybės įtvirtinimas priklauso nuo ekonomikos atgimimo. Pradės funkcionuoti ekonomika su nauju turiniu, su naujomis struktūromis, reiškia, bus ir nepriklausoma Lietuva. Lietuvos piliečiams atsisakyti naujų galimybių dalyvauti ūkiniam darbe, esant privatinei nuosavybei, rinkai.

Šiandien Lietuva ir jos žmonės iš K. Prunskienės vyriausybės tegavo Gariūnus, "Vaivą", kaimų augimą, gamybos mažėjimą, žymų pragyvenimo lygio kritimą. Finansinė sistema, materialinių išteklių tiekimo tvarka

pilnai priklauso Maskvos kompetencijai. Sąjunginės pramonės įmonės dėl vyriausybės nuolaidžiavimo tapo penktąja kolona Lietuvos ūkyje ir būtent per šią grandį Maskva bando išlaikyti mūsų respubliką atsinaujinančioje federacijoje. Lietuvos kaimas dėl nekompetentingų sprendimų stumiamas į nevirtį, neskatinami gaminti daugiau produkcijos nei kolūčiai, nei ūkininkai. Atkakliai ginamos senos ekonominės ir valdymo struktūros.

Dabartinė vyriausybė, nespėjusi Lietuvos labai nuveikti kiek žymesnių ir konkretnių darbų, klumpsta į korupcijos liūną. Apie tai atvirai kalba Lietuvos žmonės, su dideliu nusistebejimu komentuoja užsieniečiai ir rašo respublikos spauda. Taip šių metų lapkričio 6 d. Lietuvos aide atspausdintas straipsnis "Pėds-

kai veda į vyriausybės viršūnes" nedviprasmiškai rašoma apie korupciją vyriausybėje. Mes didžiuliam tuo, kad šį straipsnį parašė AT deputatas Zigmąs Vaišvila. Lapkričio 9 dieną Lietuvos aide atspausdintas straipsnis "Rykliai", kuris rodo didžiulę betvarkę, vyriausybės nekompetentingumą ir, galimas diktas, korupciją, kadangi ekonominės diversijos susijusios su Vakarų Vokietijos firma "James Computer". Lietuvos žmonės gerai prisimena K. Prunskienės, jai dar būnant ministro pirmininko pavaduotoja ir LKP CK biuro nare, "veiklą" su miško medžiaga, skirta išsiuntimui į VFR, bei pažadus aprūpinti respubliką vaisiais ir medicinine aparatūra. Liko neįvykdyti vyriausios vicepremierės pažadaid su rengti medžiokles reikalingiems iš Vokietijos žmonėms.

Gerbiami AT deputatai ir Lietuvos žmonės! Pasakykite, kas už spekuliaciją kompiuterine technika gali uždirbti beveik 11 ml. rublių per labai trumpą laiką, gauti 4 mln. rublių kreditą žemės ūkio produkcijai didinti, imti iš banko po 2,5 mln. rublių grynais (esant prastai ekonominei padėčiai, nepritekliams blokadai ir pan.) neva žemės ūkio produktams pirkti iš SSSR? Kas gali importuoti iš SSSR 33,3 mln. rublių grynais pinigais. Tokia "ūkinė" veikla žlugdo Lietuvos ekonomiką, ir nėra jokios abejonės, kad tokiose operacijose, nežiūrint kieno vardu jos pridedtos — "Disko", "Interli to", ar panašių, — veikia mafija, o ją adresuoti vien nesąžiningiems komjaunuoliams, būtų tiesiog naivu. Pagalvokime: su kuo susišaukia, naudojant premjerės K. Prunskienės terminologiją, jos pateikta Parlamentui vyriausybės programa. Tuščia eiga mes vadiname Vyriausybės privatizacijos programą, ypatingas priemonės rinkai stabilizuoti,

švaistymąsi pinigine reforma ir pažymime, kad visos šios priemonės prasidėjo nuo moratoriumo, o šiandien palydimos tuščiažodžiavimu, daugeliui žinomais monologais, išgalvotais konsiliumais ir kaip vyriausybės "darbingumo" įrodymas, pateikimas to fakto, kad vyriausybės nariai vienas kitą pradėjo vadinti vardais. Neskaitant "Našlaičių" kelionės organizavimo į Graikiją, — tai beveik ir visi vyriausybės atlikti darbai. Manome, premjerė K. Prunskienė turi atsistatydinti. Tokią valią išreiškė dauguma partijų. Šių metų lapkričio 12 d. preskonferencijose K. Prunskienė pareikalavo konstitucinio teismo, kuris ją turėtų apginti. Visų partijų ir judėjimų, išskyrus socialdemokratų ir komunistų, demokratines pastangas ji pavadino perversmo ruošimu. Tai neregėto masto demagogija, žmonių klaidinimas, — tapatus stilius brazauskizmui, kai pastoviai apsimetama skriaudžiamu ir reikalaujama nuo kažko tai ginti.

Reikalaujame, kad atsistatydintų A. Brazauskas, R. Sikorskis, R. Kozrovičius, R. Jasinevičius, A. Sinevičius, R. Purtilis. Turi būti atsisakyta ir žemesnio rango stagnatorių paslaugų: A. Marčaičio, V. Šarkos, H. Jackevičiaus, A. Sviderskio, V. Jankausko, J. Novickio.

Aišku, visų pirmą turi atsistatydinti tokią "komandą" sudariusi ministrė pirmininkė. Reikalaujame, kad AT plenarinis posėdis, kuriame bus svarstomi vyriausybės veiklos ir atsistatydinimo klausimai, būtų transliuojamas per televiziją ir vyktų vardinis balsavimas

Badaujančių vardu:

Julija Ambraziene, Genovaitė Šakalienė, Stasė Dauksienė, Algimantas Šupinis, Gediminas Jagarovičius, Vytautas Šustauskas, Nijolė Ramanauskienė, Sigita Martišius.

(LIC)

Kongresmanas Christopher Cox dalyvavo jam skirtame priėmimo su Kalifornijos lietuviais. Iš k.: Regina Gruplijonas-Skirius, Christopher Cox, Wendy-Ann Antanaitis (jos teta — New Yorko lietuvių tarpe pažįstama veikeja Marytė Šalinskienė). Kongresmanas daug kartų parodė savo prielankumą Lietuvai ir lietuviams. Nuotr. M. R. Werft

ŢĖSIASI PRIEŠ-DERYBINĖS DISKUSIJOS MASKVOJE

(New York, 1990 lapkričio 21, LIC) Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos Informacijos biuras praneša:

Lapkričio 19 d. Maskvoje įvyko Lietuvos Respublikos ir TSRS ekspertų grupių armijos ir gynybos klausimais susitikimas. Ekspertų grupės paskyrė Lietuvos respublikos ir TSRS valstybinės delegacijos savo antrajame konsultaciniame susitikime spalio 20 dieną.

Susitikime dalyvavo ekspertų grupės vadovas, Lietuvos Respublikos Krašto apsaugos departamento generalinis direktorius, Aukščiausiosios Tarybos deputatas A. Butkevičius, Aukščiausiosios Tarybos deputatai A. Abišala, J. Liaucius, Krašto apsaugos departamento pareigūnai A. Vaitkaitis ir J. Gečas, TSRS ekspertų grupei vadovavo Generalinio štabo viršininkas armijos generolas M. Moisejevas.

Susitikime svarstyti būsiami TSRS ir Lietuvos santykiai gynybos srityje, Tarybinės Armijos laikino statuso Lietuvoje ir Lietuvos piliečių, atsisakančių tarnauti TSRS Ginkluotosiose pajėgose, problemos.

Susitarta sudaryti dvi mišrias komisijas. Viena iš jų rengs medžiagą Tarybinės Armijos laikinajam statusui, jos dislokavimo rajonams, materialinio aprūpinimo sąlygoms apibrėžti. Antroji — jaunuolių, palikusių TSRS kariuomenę, problemos nagrinėti.

Nutarta, kad komisijų darbų rezultatus ekspertų grupės aptars gruodžio mėn. pradžioje, o po to savo išvadas pateiks valstybinėms delegacijoms.

TSRS Ginkluotųjų pajėgų Generalinio štabo viršininkas M. Moisejevas dar kartą patikino, kad prieš Lietuvos piliečius, atsisakiusius tarnauti TSRS kariuomenėje, prievarta nebus naudojama. Kartu buvo pabrėžta, kad tiems, kurie savanoriškai apsispręs tarnauti Tarybinėje armijoje, Lietuvos vyriausybė nedarys kliūčių.

Pasak A. Abišalos, "susitikimas vyko konstruktyviai".

(LIC)

— Petras Leonavičius (Petar Levonowich), JAV lietuvis, Didžiosios Britanijos šalpos Lietuvos vaikams fondo prezidentas, aplankė dvi Vilniaus ligonines, kuriose gydomi vaikai. Šiuo metu šis fondas užsienyje yra surinkęs apie 5000 svarų sterlingų.

— Lietuvos vyriausybė priėmė nutarimą "Dėl kaimo gyventojų sodybinių sklypų išplėtimo". Žemės ūkio žmonių darbuotojams ir pensininkams, iki išėjimo į pensiją dirbusiems šioje įmonėje, asmeniniam ūkiui bus suteikiama iki 3 hektarų, o kitiems gyventojams ir dirbantiems asmenims — iki 2 hektarų vienai šeimai. Vyriausybė taip pat nutarė padidinti galvijų, kaulių, avių ir naminių paukščių supirkimo kainas.

KAZIMIERA PRUNSKIENĖ APIE DERYBAS SU SOVIETŲ SĄJUNGA

Lietuvos ministrė pirmininkė Prunskienė per spaudos konferenciją Vilniuje, kalbėdama apie lapkričio 10 dieną Maskvoje įvykusį trijų Pabaltijo respublikų ministrų pirmininkų susitikimą su sovietų premjeru Ryžkovu ir jo bendradarbiais, pažymėjo, jog tikisi, kad Lietuvos ir Sovietų Sąjungos santykiuose iškilusias problemas bus įmanoma išspręsti, tie santykiai nėra patekę į aklaivietę.

Susitikimas Maskvoje buvo skirtas ekonominiams, prekybiniam ir finansiniams klausimams aptarti. Sovietų Sąjungos premjeras primygtinai tvirtino, kad kol dar nėra pasirašyta naujoji TSRS sąjunginė sutartis, ekonominiai ir kiti santykiai tarp centrinės valdžios ir respublikų turėtų remtis sovietiniais įstatymais, Sovietų Sąjungos prez-

idento dekretais ir sovietinės vyriausybės instrukcijomis.

Ministrė pirmininkė Prunskienė pasakė, kad tokie ultimatyviniai reikalavimai nepriimtini, nes stato Lietuvą į tą pačią plotmę kaip kitas respublikas. Su tuo Lietuva negali sutikti ir Lietuva nepriims Maskvos reikalavimų. Bus siekiama surasti kitokią išeitį, kitaip išspręsti teisinius ir ekonominius klausimus lietuvių ir sovietų santykiuose.

Sovietų ministro pirmininko pavaduotojas pats pasiūlė, kad Maskvoje būtų surengtas kitas Pabaltijo kraštų vyriausybės vadovų ir sovietų atstovų pasitarimas. Pagal turimas informacijas, K. Prunskienė Lietuvos Aukščiausioje Taryboje padarė pranešimą apie Lietuvos ir Sovietų Sąjungos santykių eigą, taip pat apie Lietuvos vidaus politikos problemas.

Artėja šventės. Kaip dovaną savo draugams bei artimiesiems užsakyk Darbininką.

NEPASIDUODAMA PROVOKACIJAI

Lietuvos Aukščiausioji Taryba ir vyriausybė laiko neteisėtu ir beprasmiu spalio 6 suauktą Vilniaus ir Šalčininkų rajonų deputatų susirinkimą, per kurį buvo numatoma sukurti Vilniaus krašto autonominę teritoriją.

Vytauto Landsbergio ir Kazimieros Prunskienės paskelbtame bendrame pareiškime pažymima, kad rajoninės valdžios ir Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos priimti įstatymai sudaro visas reikiamas sąlygas, be pašalinųjų organų įsikišimo, išspręsti Vilniaus krašto tautinių mažumų problemas.

Lietuvos Respublika, sakoma

pareiškime, yra pasiryžusi apginti Lietuvos teritorijos vientisumą. Vytautas Landsbergis ir Kazimiera Prunskienė kaltina kai kuriuos Sovietų Sąjungos konservatyvius politinius sluoksnius siekimu destabilizuoti politinę padėtį Lietuvoje, sukelti nesantaiką tarp lietuvių ir Lietuvoje esančių etninių mažumų, ugdyti tarpusavyje neapykantą.

Tuo būdu, sakoma pareiškime, konservatyviosios jėgos siekia sutrukdinti numatomas derybas tarp Lietuvos ir Sovietų Sąjungos, taip pat pakenkti teigiamai besivystantiems Lietuvos ir Lenkijos santykiams.

LIETUVOS ATSTOVAI PRANCŪZIJOS SENATE

(New York, 1990 lapkričio 21 LIC) iš Vilniaus teleksu praneša:

Estijos, Latvijos ir Lietuvos atstovai vakar lankėsi Prancūzijos Senate.

Estai: M. Lauristin ir L. Meri; latviai: J. Jurkans, lietuviai: A. Andriukaitis, K. Antanavičius, A. Saudargas ir V. Katkus. Susitikime dalyvavo Senato atstovai Claude Huriet ir Charles Scource, taip pat Nacionalinės asamblėjos atstovas Michel Pelchat (visi trys išvardinti asmenys rūpinasi Baltijos šalių klausimais Prancūzijos parlamento abiejose rūmuose). M. Pelchat parašė protestą dėl Baltijos šalių delegacijų pašalinimo iš Paryžiaus susitikimo.

Claude Huriet parašė kreipimąsi nuo 100 senatorių dėl Prancūzijos vyriausybės pozicijos ir elgesio su Baltijos šalimis. Prancūzų parlamentari kreipėsi į spaudą ir kitas masines informacijos priemones dėl užvakar dienos elgesio su Baltijos šalių atstovais.

Vėliau įvyko Antanavičiaus ir Lauristin susitikimas su Prancūzijos pramonininku Lauren Fabius. Buvo keičiamasi informacija apie situaciją Baltijos šalyse, kalbama apie būtinybę kuo greičiau steigti informacinius centrus. K. Antanavičius priiminė, kad Europarlamentas yra žadėjęs sukurti delegaciją-komisiją Baltijos šalių reikmėms nagrinėti. Taipogi Europos taryba ketina suteikti Baltijos šalims stebėtojo statusą. L. Fabius tam pritarė ir iš savo pusės pažadėjo

pasiziūrėti, ką Prancūzija daro savo ruožtu.

Sąjūdžio delegacija parašė ir išplatino NGO (nevaldinės organizacijos) pareiškimą dėl Sovietų Sąjungos elgesio ir pareikalavo, kad Baltijos šalių delegacijos vėl būtų pakviestos dalyvauti Paryžiaus pasitarime.

(LIC)

PREMIJA JAUNIMUI

Dr. Leono ir Irenos Kriaučeliūnų šeima savo mirusiam sūnui ir broliui prisiminti skiria kasmetinę

EUGENIJAUŠ KRIAUCĖLIŪNO PREMIJĄ.

Premijai skirti sąlygos yra tokios:

1. Eugenijaus Kriaučeliūno 1.000 dolerių premija skiriama lietuviui jaunuoliui, geriausiai pasireiškusiam raštais (lietuvių, anglų ar kita kalba), veikla, organizaciniu veiklumu, ar jaunimo vienetui (sambūriui, tautinių šokių grupei, jaunimo chorui, sporto būreliui), geriausiai reprezentavusiam lietuvius ir Lietuvą vienerių metų bėgyje.

2. 1990 metų premijai gauti asmenis ar vienetus raštu pasiūlo jaunimo organizacijų vadovybės, jaunimo grupės, vyresniųjų organizacijos ar paskiri asmenys

iki 1991 sausio 31 d. (pašto atspaudas).

3. Premijuotino asmens ar jaunimo vieneto tinkamumui įvertinti sudaroma Jury komisija, kurion po vieną atstovą skiria Pasaulio Lietuvių Bendruomenės jaunimo reikalams vadovas, Pasaulio Lietuvių Jaunimo sąjungos valdyba ir JAV Lietuvių Jaunimo sąjunga, o du atstovus paskiria Kriaučeliūnų šeima.

4. Jury komisija, aptarusi asmens ar vieneto tinkamumą premijai, ją skiria balsų dauguma iki 1991 kovo 1 d. ir susitaria su Kriaučeliūnų šeima dėl premijos įteikimo laiko ir pobūdžio.

5. Premijai asmenys ar vienetai siūlomi raštu, nurodant tiksliai premijai tinkamumo motyvus, ir siunčiama:

EUGENIJAUŠ KRIAUCĖLIŪNO PREMIJOS KOMISIJAI
13400 PARKER ROAD
LEMONT, IL 60439

eglutė

VIENINTELIS LIETUVIŠKAS LAIKRAŠTĖLIS VAIKAMS IŠEIVIOJE

Mielieji, šventėms artėjant prisiminkite vaikučius, anūkus ir draugus. Užsakykite jiems dovaną—"Eglutę", kuri juos džiugins apskritus metus. "Eglutė" keliauja po visą pasaulį, net ir į Lietuvą! Užsakykite šiandien! Prenumerata tik \$10. Rašykite:

"Eglutė"
Immaculate Conception Convent
600 Liberty Highway
Putnam, CT 06260

Prašom prisiųsti "Eglutę":

vardas ir pavardė

adresas

PITTSBURGHO UNIVERSITETO LIETUVIŲ KAMBARIO AUKSINIS JUBILIEJUS

Pittsburgho ir apylinkės lietuvių kambario auksinę sukaktį. Minėjimas įvyko Pittsburgho kultūros centre, Oakland, William Pitt Student Union salėje.

Minėjimą atidarė dabartinis Kambario komiteto pirmininkas John McCloskey. Pranciškietė sesuo Alverna sukalbėjo maldą, o sesuo Frančeska sugiedojo Lietuvos himną ir God Bless America. Programa buvo tęsiama vaišių metu. Trumpai svečius pasveikino Joan Pivaronas-Newman, pirmojo Lietuvių kambario komiteto pirmininko Petro Pivarono dukra. Taip pat kalbėjo ir viešnia — Pittsburgho universiteto tautinių kambarių direktorė E. Maxime Bruhns. Ji žavėjosi svečių gausumu ir sėkminga komiteto veikla.

Pradžioje Ruth Thorn smuiku atliko keletą lietuviškų melodijų, o po to vietos lietuviškos radijo programos vedėjas Vytautas Yucius susirinkusiuosius supažindino su M. K. Čiurlionio seksteto vadove Ona Mikulskiene, kuri papasakojo apie ansamblio viešnagę Lietuvoje. Sekstetas pakankliai lietuviškų dainų ir šokių. Kanklėms palydinti, solo padainavo tuo metu iš Lietuvos viešėjusi Laima Šarkaitė. Užbaigta visiems pritariant "Lietuva brangi". Po koncerto, paskirstytos loterijos dovanos. Ilgokai dar pabendrauta prieš išsiskirstant.

Kitą dieną, klausydamiesi Vytauto Yuciaus radijo programos, dar sykį turėjome progos išgirsti to puikaus ansamblio dainų, kurių plokštelių jam padovanojo Ona Mikulskienė. Šiuo metu, deja, Yuciaus programa yra vienintelė Pittsburghe, o jis pats jai nenuilstamai vadovauja 26-uosius metus.

Šio minėjimo metu susirinkusiųjų mintys dažnai nuklysdavo į praeitį, kad prieš 50 metų Pittsburgho lietuviai sukručio ir panašiai, kaip ir kitos tautybės, prie Pittsburgho universiteto suorganizavo savo kambarį, kuriame sukaupė lietuvių tautos kultūrinių vertybių. Kambarys įrengtas pagal kauniečio architektą A. Gudaičio projektą. Nepriklausomosios Lietuvos vyriausybės kukliai parėmė išlaidoms padengti, bet daugiausia

pasidarbavo vietiniai lietuviai, ypač savo energingojo Petro Pivarono vadovaujami. Buvo surasta rėmėjų, paaugusių net po tūkstantį, ir kambarys oficialiai atidarytas 1935 balandžio 19. Formalus atidarymas betgi įvyko tik 1940 spalio 4, dalyvaujant daugeliui svečių iš arti ir toli. Jų tarpe buvo ir Lietuvos ministras Washingtonė Povilas Žadeikis.

Šiuo metu pirmininku yra John E. McCloskey, vicepirm. — Vincent P. Rogers, izd. Josephine McCloskey, Betty Žininskas ir Patricia P. Macey.

Savo 50-ies metų istorijoje Lietuvių kambarys yra surinkęs gausybę gražių atsiliepimų. Net ir mūsų pirmasis ir paskutinis prezidentas Antanas Smetona, viešėdamas Pittsburghe, nusifotografavo su komiteto pirmininku Petru Pivaronu.

J. Paškevičius

ĮVYKIAI LIETUVOJE

— Iš Lietuvos Komunistų Partijos ir jos Centro komiteto pasitraukė 18 narių, tarp kurių paminėtini: J. Andrejevas, V. Knašys, H. Kubeckaitė, Č. Kudaba, B. Kurmickas, V. Martinus, K. Prunskienė ir kt.

— Lietuvoje tik dabar įrengta Žalioji partija, kuri suorganizavo praėjusių metų liepos 15.

— Aukščiausios Tarybos prezidiumas patenkino JAV piliečių Jono Ringaudo Jurašo ir Aušros Marijos Sluckaitės-Jurašienės pareiškimą ir suteikė jiems Lietuvos respublikos pilietybę.

— Pravienos kolūkio žemdirbiai įsteigė kasmetinę poeto Jono Aisčio (1904 - 1973) jam žinimo ir populiarinimo premiją — 1,500 rublių. Pirmoji laureatė — Kauno dramos teatro aktorė Virginija Kochanskytė.

— Vilniaus Kalvarijų atstatymo darbai tęsiasi gana palengva.

— Būsimos Lietuvos policijos atributiką ir uniformas gamina Lietuvos Respublikos įkalnimo įstaigos. Policijos perengimas kainuos 11 milijonų rublių.

seimo vietovę. Buvo pakviestas seime dalyvauti kardinolas Vincentas Sladkevičius.

Posėdžiui pasibaigus valdyba dalyvavo mišiose, kurias aukojo kun. Anderlonis. Per mišias buvo prisiminti mirę bei sergą valdybos bei organizacijos nariai. Per mišias buvo sužinota, kad mirė Lietuvos Vyčių himno autoriaus Aleksandro Aleksio žmona Marcella.

Po mišių per vašes buvo prisimintas parapijos emerito klebono, prel. Vito Martusevich gimtadienis. Jam lapkričio 27 sukanta 85 metai. Sugiedota "Ilgiausių metų".

Tikrai buvo malonu praleisti kelias valandas vaišingoje Šv. Jurgio parapijoje. Didelė padėka kun. Anderloniui bei vietinės trečios Vyčių kuopos nariam. Bet labiausiai dėkojame Šv. Jurgio pradžios mokyklos 7 ir 8 skyrių moksleiviams (kurių klasėse posėdžiavome) už didžiulį "Labas Lietuvos Vyčių centro valdyba!" ant lentos, su visų mokinių ir mokytojų parašais.

Kiti centro valdybos susirinkimai įvyks New Haven, Conn., Detroit, MI ir St. Petersburg, FL prieš seimo pradžią.

Dalia Bulvičiūtė

TARĖSI LIETUVOS VYČIŲ PAREIGŪNAI

Lietuvos Vyčių centro valdybos antras po seimo susirinkimas įvyko spalio 20 Šv. Jurgio parapijoje Philadelphiaje, Pa. Globojo parapijos klebonas ir centro valdybos dvasios vadas kun. Juozas Anderlonis.

Pirmininkė Anna Klizas Wargo pranešė apie organizacijos stovį. Valdybos nariai įteikė pranešimus raštu.

Šv. Kazimiero gildos pirmininkas Robertas Boris pranešė, kad organizacija surinko per 20,000 dol., kurie skiriami siųsti vaistams į Lietuvą per World Medical Relief. Nutarta šį projektą vykdyti kelis kartus per metus, rankant aukas iš narių bei kitų geradarių.

Loreta Stukienė, Lietuvos Vyčių Fondo pirmininkė, paaiškino kaip mes galime padėti Lietuvai rašant įvairių politikams. Ji pateikė įvairios medžiagos, kurią valdybos nariai perduos atskiriom kuopom.

Centro valdybos sekretorius Robertas Martin kartu su Albertu Zakarka vadovauja seimo rengimo komitetui. Seimą rengia Centro Valdyba. 1991 metų seimas įvyks St. Petersburg, Floridoje, liepos mėn. gale. Robertas parodė video juostą apie būsimą

LIETUVA AMERIKOS TELEVIZIOJE

Vertingiausia šių metų Kalėdų dovana dviejų valandų istorinis-dokumentinis filmas, rodąs lietuvių pastangas atstatyti Lietuvos nepriklausomybę. Dramatiškos demonstracijos Bostone, Vilniuje, Maskvoje. Landsbergio ir Prunskienės interviu su amerikiečių reporteriais. Senatorių diskusijos su politbiuro atstovais. Bush ir Gorbaciovio pasisakymai Lietuvos atžvilgiu. Pabaigoje Lietuvos vaizdų, žodžio ir dainų montažas. Įrekoruota VHS video kasetėje. Meniška paruošta, plačiai ir teigiamai aprašyta Drauge š. m. rugsėjo 28 d. Štai keletas asmenų, ku-

rie užsisakė "Lietuva Amerikos Televizijoje", rašo - S. Paketuras iš West Lorne Kanados: "Puikus istorinis prisiminimas mums ir mūsų vaikams. Garbė Jums už tai"! S. Liutkus iš Waterbury, CT, užsisakydamas antrą kasetę: "Dieve, laimink Jus už tokį gerą ir gražų darbą". V. Kazemekaitis iš Racine, WI: "Keletą kartų žiūrėjau. Daug darbo įdėjote, bet tikrai vertingą ir gražią vaizdajuostę paruošėte. Pagarba Jums už pasitarnavimą mūsų tautos istorijai". Kasetės kaina su persiuntimu \$35.00. Čekį su adresu siųsti:

F. Kontautas
747 E. Broadway
So. Boston, MA 02127
Tel. 617 268 - 5876

Pittsburgho universitete lietuvių kambarys.

— Ukmergės rajono kultūros darbuotojai vieningai nutarė 1000 rb. iš socialinių-kultūrinių lėšų pervesti į Lietuvos antiblokadinį fondą.

— Kauno politechnikos institutas dabar bus vadinamas Kauno Technologijos universitetu, o Vilniaus Inžinerinis statybos institutas — Vilniaus Technikos universitetu.

— Komjaunimas, Lietuvos komunistinio jaunimo organizacija, dabar vadinsis Lietuvos jaunimo forumu. Formas perima ir buvusio komjaunimo nuosavybę ir prievoles.

— "Sugrįžimas", naujas penkių dalių dokumentinis filmas apie tautos kančią ir Sibiro tremtinių dvasinę stiprybę, sukurtas Lietuvos kino studijoje.

— Valstybinė Lietuvių kalbos komisija patvirtino, kad lietuviškuose pasuose vardas būtų rašomas prieš pavardę, o tėvo vardo visai atsisakoma.

— Atidaryta nauja lėktuvų linija: Vilnius — Vama (Bulgarija).

— Vilniuje, Mokslininkų rūmuose, įvyko simpoziumas Lietuvos Katolikų Mokslo Akademijos atsteigimo klausimais.

IŠ VISUR

— Darius Kuolys, Lietuvos švietimo ministras, pranešė, kad netrukus Lietuvoje pradės veikti speciali gimnazija išeivijos jauniui, norinčiam gilintis į lietuvių kalbos ir kitų sričių mokslus. Ypatingas dėmesys bus skiriamas Pietų Amerikos lietuvių jaunimui: ketinama jam sudaryti ypatingai palankias ir mokymosi sąlygas Lietuvoje. Kaip žinoma, iki šiol veikė tik viena gimnazija išeivijos lietuvių jaunimui — Vasario 16-osios gimnazija Hüttenfelde, Vokietijoje.

— Jonas Lukoševičius, žurnalistas iš Lietuvos, su žmona Banga gruodžio 3 išvyko atgal į Lietuvą. Jis New Yorke buvo Maskvos ekonominio laikraščio, leidžiamo anglų kalba, korespondentas. Į tą postą vis buvo skiriamas lietuvių žurnalistas. Juos palaikydavo apie ketverius metus ir pakeisdavo kitu. Jonas Lukoševičius čia buvo antrą kartą. Dabar Sovietų Sąjungą šią tradiciją panaikino. Į lietuvių vietą dabar atvyko rusas korespondentas.

— Sorros fundacija Jungtinėse Amerikos Valstybėse paskyrė stambią sumą pinigų, kuriais bus finansuojamas Lietuvos pastangos "atsiverti" Vakaram, įsijungti į tarptautinį pasaulį. Sorros fundacijos paskirtomis lėšomis bus finansuojami Lietuvos kultūriniai mainai su Vakaram, įvairūs projektai švietimo srityje. Lėšų skirstymui Lietuvoje sudarytas specialus komitetas.

Italijos ambasadorius Viėri Traxler, kalbėdamas JT Generalinės asamblėjos trečiajame komitete lapkričio 26, pabrėžė, kad Europos Bendruomenė pilnai remia dialogą, prasidėjusį tarp Sovietų Sąjungos ir Pabaltijo tautų. Jis yra nuolatinis Italijos ambasadorius JT, o šią kalbą paskakė kaip atstovas Europos Bendruomenės, kurioje dalyvauja dvylika valstybių.

— Karolis Milkovaitis, Penstininko žurnalo redaktorius, atvyks iš Kalifornijos ir dalyvaus žurnalo penkmečio minėjime gruodžio 8 Chicagoje, "Seklyčioje".

— Marytės Melnikaitės, raudonosios partizanės, gatvė Tauragėje dabar pavadinta Martyno Mažvydo vardu.

— "Prisimename Aušrą", neseniai pasirodžiusi knyga, jau pasiekė ją užsiprenumeravusius. Dalis knygų pasiūsta į Lietuvą. Dar yra likę šiek tiek egzempliorių pas leidėjus. Norį knygą įsigyti gali kreiptis adresu: E. Senkus, 21 Lumbervale Ave., Toronto, Ont. M6H 1C7, Canada. Knygos kaina \$20 plus persiuntimo išlaidos.

— Nauji Darbininko skaitytojai: R. Zubavičiūtė, Marietta, GA, V. Shimkus, Dalton, PA. Užsakė kitiems: V. Bileris, Huntington Bay, N.Y., — I. Bileris, New York, N.Y. Sveikinamie naujus skaitytojus ir dėkojame užsakytojams. Naujiems skaitytojams Darbininko prenumerata pirmiems metams tik 15 dol. Atnaujinant — visiems 20 dol. metams.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Licenzija V/O "VNESHPOSYLTORG"

Geral žinoma firma su 30-ties metų patirtimi gerai ir greitai aptarnauja savo klientus siunčiant

SIUNTINIUS — DOVANAS su apmokėtu muitu

Į TSRS, tame tarpe į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir kt.

GAVĖJAS NIEKO NEMOKA, VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.

Klijentų patogumui visi mūsų agentai turi didelį pasirinkimą aukstos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Turime pardavimui mašinas: "Volga", "Žiguli", "Volvo", "Toyota".

Dėl informacijos prašome kreiptis į mūsų pagrindinę kontorą arba į visus mūsų agentus.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

425 Madison Avenue, New York, N.Y. 10017

Tel. (212) 832 - 7550

BOSTON, MA 02127

BROOKLYN, N.Y. 11222

BUFFALO, N.Y. 14212

CHICAGO, ILL. 60622

CHICAGO, ILL. 60622

CLEVELAND, OH. 44134

FORT WAYNE, IN. 46808

HAMTRAMCK, MI 48212

HARTFORD, CT. 06106

HERKIMER, N.Y. 13350

INDIANAPOLIS, IN. 46227

IRVINGTON, N.J. 07111

LAKEWOOD, N.J. 08701

LOS ANGELES, CA 90046

MIAMI BEACH, FL. 33139

MINNEAPOLIS, MN. 55418

NEWARK, N.J. 07106

NEW YORK, N.Y. 10009

PHILADELPHIA, PA. 19116

PITTSBURGH, PA. 15203

ROCHESTER, N.Y. 14621

TRENTON, N.J. 08611

WATERVLIET, N.Y. 12189

WORCESTER, MA. 01607

WHEATRIDGE, CO. 80033

632 Dorchester Avenue

661 Manhattan Avenue

701 Filmore Avenue

2242 W. Chicago Avenue

1723 W. Chicago Avenue

6089 State Road

1807 Beineke Road

11415 Jos Campau Avenue

1839 Park Street

RR No. 1, Box 765 McKennan Rd.

3216 St. Jude Drive

1082 Springfield Ave.

901 E. County Line

7706 Santa Monica Blvd.

1352 Washington Ave.

2422 Central Ave. N.E.

698 Sanford Avenue

122 First Avenue

10182 BUSTLETON AVE.

1307 E. Carson

681-683 Hudson Avenue

703 So. Broad Street

1828 3rd Avenue

22 Carlstad Street

4330 Quay Street

Tel. (617) 268-1303

Tel. (718) 389-6747

Tel. (716) 895-0700

Tel. (312) 235-7788

Tel. (312) 666-3985

Tel. (216) 884-1738

Tel. (219) 432-5402

Tel. (313) 365-6350

Tel. (203) 232-6600

Tel. (315) 866-3939

Tel. (317) 787-0052

Tel. (201) 374-6446

Tel. (201) 363-2251

Tel. (213) 656-1962

Tel. (305) 532-7026

Tel. (612) 788-2545

Tel. (201) 373-8783

Tel. (212) 533-2906

Tel. (215) 969-1150

Tel. (412) 481-2750

Tel. (716) 544-2151

Tel. (609) 393-9455

Tel. (518) 274-5242

Tel. (508) 798-2868

Tel. (303) 422-4330

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAM palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirti, užpildyti ir pasiųsti adresu: DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

Atsilyginu už 1990 metus.

Prašu pratęsti prenumeratą 1991 metams.

Vardas ir pavardė.....

Adresas .....

DARBININKAS naujiem skaitytojam pirmuosius metus kainuoja tik 15 dol. Visiem kitiem prenumerata — 20 dol. metams.

Siunčiu už prenumeratą \$.....

Už kalendorių \$.....

Spaudai paremti \$.....

Skiriu stambesnę auką 1990 — sukaktuvių 75 — metų progai.

DARBININKO ADMINISTRACIJOJE GALIMA GAUTI ŠIAS KNYGAS

A. Šapoka — Lietuvos Istorija, 20 dol.

J. Gliaudos — Atolas - Koraly sala. 9 dol.

J. Brazaičio — Raštai. Vienu vieni. 10 dol.

Tomo Venclovos — Tankėjanti šviesa. Eilėraščiai — originalai ir vertimai. 8 dol.

A. Merklio — Vincas Kudirka. 15 dol.

J. Audėno — Lietuvos Valstiečiai Liaudininkai, 15 dol.

A. Rūtos — Mėlyno Karvelėlio šviesa. Romanas. 12 dol.

J. Audėno — Paskutinis posėdis. 5 dol.

K. Trimako — Ieškančiojo pėdsakai. 10 dol.

A. Paškaus — Asmenybė ir religija. 6 dol.

A. Tyruolio — Šiapus ir anapas saulės. Poezija. 5 dol.

600 m. Lietuvos krikšto jubiliejus. Albumas. 12 dol.

J. Aisčio — Poezijos rinktinė. 8 dol.

J. Puzino — Rinktiniai raštai. 2 tomiai po 25 dol.

LEIDINIAI ANGLŲ KALBA

Bažnyčia Lietuvoje — spalvotas albumas. Priedas angliškai. 15 dol.

VI. Vijeikio — Lithuania My Heritage. Gausiai iliustruotas albumas. 20 dol.

Atlaidai — Lithuanian Pilgrimages. Foto albumas. 25 dol.

J. Stuko — Awakening Lithuania. Istoriniai bruožai, 10 dol.

S. Sužiedėlio — A History of the Church in Lithuania 10 dol.

My Dictionary — Mano Žodynas. Didelio formato spalvota knyga vaikams. 12 dol.

Persiuntimui pridedama 1.50 dol.

Šios ir kitos lietuviškos knygos bei lietuviškos muzikos plokštelės ir įvairūs suvenyrai gaunami Darbininko spaudos kioske, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

G. T. INTERNATIONAL parūpina jūsų giminėms bilietus iš Lietuvos į įvairius Amerikos miestus nesikreندان per Maskvą. Galimybės Riga/Kopenhaga (su nakvyne) Čikaga, New Yorkas ar Los Angeles. Taip pat siūlome Vilnius/Berlynas/Čikaga kaina nuo \$1020.00 iki \$1337.00. Vilnius/Berlynas/New Yorkas kaina nuo \$944.00 iki \$1261.00 ir Vilnius/Berlynas/Los Angeles kaina nuo \$1223.00 iki \$1623.00. Su jūsų giminėmis ryšį palaiko ir perduoda visas informacijas mūsų raštinės atstovė Vilniuje. Prašome kreiptis: G. T. INTERNATIONAL, INC. 9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL. Tel. (708) 430-7272.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

TRANSPAK FIRMOS NAUJI PATARNAVIMAI

DRABUŽIAI DĖVĖTI ir NAUJI, avalynė, maistas — viskas siunčiama neribotais kiekiais jūsų artimiesiems Lietuvoje per Pagalbos Fondą. **MUITO NĖRA**. Amerikos ir Kanados lietuviai gali atsiųsti savo daiktus paštu arba per USP **TRANSPAK** adresu. Mes šias siuntas persiūsim į Lietuvą. Pagalbos Fondas išskirstys tuos siuntinius tam, kam skirta.

VAISTUS (receptinius ir nereceptinius), **MEDICININES** ir dantų gydymui **ODONTOLOGINES** priemonės galime parūpinti ir persiūsti į Lietuvą. **Kiekiai neribojami. MUITO NĖRA.**

PINGUS pervedam doleriais jūsų giminėms. Tvarkomi **PALIKIMAI**. Pigiai perkami nauji **AUTOMOBILIAI**.

MĖSOS GAMINIAI — aukštos kokybės rūkytos dešros, palendvica, skilandis, \$84. — **MUITO NĖRA.**

DAIKTŲ PERVEŽIMAS. Turime didelę patirtį siunčiant kargą į Lietuvą. Parduodame ir siunčiame **video, kompiuterius, faksus, siuvimo, mezgimo mašinas** ir kt. Galim siųsti su iš čia apmokėtu muitu ir pristatymu į namus.

Rašydami būtinai praneškite savo telefono numerį — atsakymą į savo klausimus gausite tuoj pat.

Romas Pukštys
TRANSPAK
2638 W. 69th St.
Chicago, IL 60629
1-312-436-7772

Istaiga veikia kasdien 9-5 v.v.
Šešt. 9-2 v.p.p.
1-312-436-7772

HIGH TECH KOMPUTERIAI

Mūsų parduotuvė, pirmą ir vienintelę per emigraciją, parduoda aukščiausios kokybės įrengimus dėl biznio pasikirties ir asmeniniam naudojimui. Mes turime 30-ies žymiausių firmų kompiuterius. Jūs nusipirksite mūsų parduotuvėje tik geriausią elektroniką, taip pat gausite tikrai profesionalų patarimą.

Mes parduodame visas kompiuterio atsargines dalis, reikmenis, ir programas. Mes turime didžiulį pasirinkimą. Televizijos aparatų, FAZ-ų, Kamkorderių, VSR-ų, Trumpųjų bangų radijo aparatų, 2-iejų kasečių rekorderių, telefono aparatų, telefono atsakymo aparatų, virtuvės reikmenų ir t.t.

Speciali kaina 220 Voltų Kompiuteriams ir PAL SECAM sistemos elektronikai, kuria jūs galite naudoti Lietuvoje ir Europoje.

Mes kalbame angliškai ir rusiškai.

41 W. 35th GATVĖ, tarp 5 ir 6 Avenues, Manhattan, NY
212 465-0621

DĖMESIO!

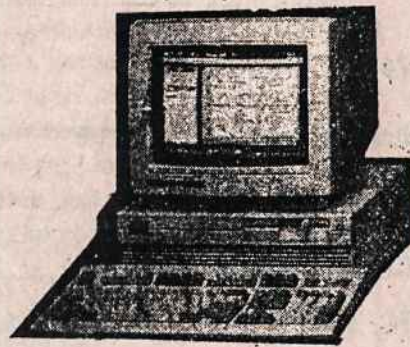
VISIEMS LIETUVIAMS,
KURIE LANKOSI AMERIKOJE
AR KURIE VYKSTA Į LIETUVĄ
IŠGYKITE VISUS ELEKTRONINIUS REIKMENIS
PAGAL EUROPIETIŠKĄ 220 VOLTŲ ELEKTROS SROVĖ

TIMURS STORE
JOY - LUD

ELECTRONICS
200 5TH AVE (tarp 23 & 24 Gatvių)
NEW YORK, N.Y. 10010
TELEFONAS (212) 807-8484

TELEVIZIJOS APARATAI
(įvairaus dydžio ir įvairių firmų)

KOMPIUTERIAI
LYGŪS IBM PC SISTEMAI
SU SPALVOS REGULIAVIMO IR
ATSPAUDINIMO APARATŪRA

Visi kompiuteriai gaminti 1989 metais amerikiečių firmos INNOVATION, kuri duoda vienerių metų garantiją Lietuvoje

ELEKTRONINIAI PIANINAI
ĮVAIRIAM NAUDOJIMUI

TELEFONŲ ATSAKYO APARATAI

PANASONIC M7
COMCORDER VIDEO FILMAVIMO
APARATAI PAL SISTEMAI

ĮVAIRŪS RADIO APARATAI
SU TRUMPOM BANGOM

VCR (Video juostų rekordavimo ir grojimo aparatai) PAK/SECAM/DK SISTEMAI
(įvairių firmų, įskaitant ir Panasonic)

VISA APARATŪRA
TURI PAAIŠKINIMUS IR
RUSŲ KALBA

MES TAIP PAT TURIME DIDELĮ PASIRINKIMĄ SONY, MAXWELL IR KT. ĮVAIRŪS ILGUMO VIDEO IR AUDIO KASEČIŲ

DĖMESIO!

LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

KASA

YRA GERIAUSIAS JŪSŲ BANKAS

NEW YORKE: 86-21 114th Street, Richmond Hill, N.Y., 11418 718-441-6401

CHICAGOJ: 2615 W. 71st Street, Chicago, IL 60629, 312-737-2110
1445 So 50th Ave., Cicero, IL 60650, 708-656-2201
9525 So 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457, 708-598-1333

FLORIDOJ: 400 70th Ave., St. Petersburg Beach, FL 33706, 813-367-6304

DETROITE: 24060 W. 9 Mile Rd., Southfield, MI 48034, 313-350-2350

WATERBURY: 6 Congress Ave., Waterbury, CT 06708, 203-756-5223

Taupymo sąskaitos ir sertifikatai, įvairios paskolos, VISA kortelės ir kiti patarnavimai

— Visi lietuviai taupo ir skolinasi lietuviškoje KASOJE —

— Visos santaupos Federalinės NCUA agentūros apdraustos iki 100,000 dol. —

ATSISVEIKINIMAS SU KUN. V. DABUŠIU

Seminole, Fla, lapkričio 9 miręs kun. Viktoras Dabušis, per 18 metų dirbdamas vikaru ir klebonu lietuvių Šv. Kazimiero parapijoje, Paterson, N.J., taip buvo susigyvenęs su parapiečiais ir apylinkių lietuviams, kad iš anksto dar prieš savo sunkias ligas buvo pareiškęs pageidavimą būti palaidotam Patersone.

Jo kūnas lapkričio 12 atgabentas į Patersoną ir pašarvotas Scillieri Funeral Home, Patersone. Čia su juo atsisveikino jo draugai, parapiečiai ir pažįstami. Šv. Kazimiero parapijos administratorius kun. Antanas Bertašius sukalbėjo rožančių, o su juo atsisveikino Antanas Masionis — Lietuvių Katalikų Susivienijimo, Lietuvių Fronto ir draugų, Angelė Stankaitienė — LB Patersono apylinkės ir George Yesolitis — Šv. Kazimiero parapijos vardu.

Už mirusiojo vėlę buvo užprašyta daugybė Mišių, o jo atminimas buvo pagerbtas aukom "Dainavos" stovyklai ir Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai.

Lapkričio 14 jo kūnas buvo atgabentas į Šv. Kazimiero bažnyčią, kur jis tiek daug metų yra meldėsis už jo globai pavestus parapiečius, draugus ir pavergtą tėvynę. Vakare už jo vėlę kun. A. Bertašius atlaikė Mišias. Pagrindinės laidotuvių Mišios buvo lapkričio 15. Celebravo užsienio lietuvių vyskupas Paulius Baltakis, O.F.M., o koncelebrantais buvo 24 kunigai, kurių didžiumą sudarė lietuviai ir keletas Patersono vyskupijos dignitorų. Vyskupijos ordinaras vyskupas Frank Redimer buvo išvykęs į Amerikos vyskupų konferenciją Washingtone ir laidotuviuose negalėjo dalyvauti. Jo atsiųstąjį asmenišką atsisveikinimą po Mišių perskaitė vysk. Baltakis. Patersono ir svečių lietuvių suerzino griežtas vyskupijos reikalavimas, kad visos apeigos būtų vykdomos anglų kalba, tačiau vieną Mišių skaitymą lietuviškai perskaitė velionį ligoje globojusi Marija Šaulienė, Evangeliją lietuviškai ir angliškai perskaitė kun. Bertašius, pamokslą angliškai ir lietuviškai pasakė Apreiškimo parapijos klebonas emeritas kun. Jonas Pakalniškis ir Mišių pabaigoj jautrų lietuvišką atsisveikinimą išreiškė vysk. Baltakis.

Mišių metu parapijos chorelis giedojo giesmes abiem kalbom. Buvo kviestas smuikininkas Julius Veblaitis smuiku išsakyti atsisveikinimo žodžius mielam kunigui, bet iš anksto apie tai nepainformuota vargonininkė nesutiko nepasiruošusi vargonais pritarti.

Velionis palaidotas Kalvarijos kapinėse, kunigų skyruij, Paterson, N.J. Vietoj gėlių buvo išdailinti gintaro gabalėliai. Juos lai-

dotuvių dalyviai sudėjo ant velionio karsto vietoj savos lietuviškos žemės, kurią velionis taip mylėjo. Prie kapo sugiedotas Ateitininkų himnas.

Laidotuvių priešpiečiai vyko Šv. Kazimiero parapijos salėj.

Nekartodamas anksčiau *Darbininke* paskelbtų a.a. kun. Dabušio biografijos ir veiklos duomenų, noriu dar paryškinti jo parapiją ir visuomeninę veiklą Patersone. Parapija, kaip ir kitos lietuvių parapijos, buvo mažėjanti, todėl velionis labai stengėsi išlaikyti likusius ir ieškoti naujų lietuvių parapiečių. Pamoksluose kalbėjo ne tik religinėmis ir moralinėmis bet ir tautinėmis temomis. Jis subūrė čia augantį lietuvių jaunimą į Ateitininkų būrelį, kurį visą laiką globojo. Baigė mokėti parapijos skolas; parapijai priklausančiam sklype prie naujos bažnyčios su agr. Tadu Tallat-Kelpša įrengė gražų sodelį su tautiniu kryžium ir Švč. Mergelės Šiluvinės statula. Čia žmonės buvo įpratę po pamaldų susirinkti ir pasikalbėti. Jis pats su parapiečių talka pagerino klebonijos įrengimus, pirmas iš apylinkės lietuviškų parapijų suorganizavo veiklią parapijos tarybą ir uoliai dalyvavo jos posėdžiuose.

BALFO AUKOTOJAI 1990 METAIS

Alg. Jasaitis a.a. O. Jasaitienės atminimui paaukojo 500 dol., Henrikas ir Elena Andruškos — 300 dol. Po 150 dol. aukojo: Eugen. Pakulis ir N.N.

P 100 dol. aukojo: Jurgis Bobelis, V. ir E. Dudėnas, dr. B. S. Preikštas, Vyt. Anonis, Vyt. Katinas, W. J. Markaloniš, V. L. Milukas, V. A. Žumbakis, Jurgis Valaitis.

Po 75 dol. aukojo: Alg. Silbajoris, dr. A. Dunajewski.

Po 50 dol.: Algim. Ošlapas, Apreiškimo parapija, El. Barnett, J. Budzeika, dr. Stef. Dirmienė, L. Dovydenas, J. Giedraitis, St. Karmazinas, A. J. Miknius, kun. J. Pakalniškis, Jed. Ostragorsky, S. V. Birutis, J. Burdulis, dr. J. B. Dičpinigaitis, kun. Ant. Rubšys.

Po 40 dol.: Jul. Botyrius, Rūta Jauniškis, J. Petniūnas.

Po 30 dol.: Kęst. Keblys, LA, Vyt. Maželis, L. Žitkevičius, Kęst. Čerkeliūnas, Valt. Butkys, M. Jasėnienė, Vyt. Kašuba.

Po 25 dol.: V. Padvarietis, Vikt. Čečeta, V. J. Gruodis, W. Klosis, J. Kregždienė, Alf. Lileika, A. J. Simutis, Sof. Šližienė, A. Ir. Vakselis, D. L. Vitkevičius, G. Rajeckas, Vyr. skaučių židinys Vilija, B. Jankauskas, J. Juodis, Fla., Jz. Janiūnas, Gal.

Šalia sielovados darbų kun. Dabušis jungėsi ir į visuomeninį gyvenimą. Jis nesišalino nuo vietos LB apylinkės veiklos, dalyvavo susirinkimuose ir buvo renkamas į apylinkės valdybą, nors nuolat buvo išrenkamas ir LB Tarybos nariu iš N. J. apygardos. Jis turbūt nėra apleidęs nė vieno Tarybos posėdžio, nepaisant kur tai įvykdavo: Chicagoj, Detrote, Clevelande, Bostone ar kitur. Visuomeninės veiklos reikalams laikė gerai prižiūrimą automobilį, kad ilgose ir dažnose kelionėse galėtų juo pasitikėti. Posėdžiuose visada aktyviai dalyvavo, nuolat turėdavo įvairių projektų ir sumanymų. O kur dar visos kitos katalikiškos organizacijos, kuriom kun. Dabušis taip pat skyrė daug laiko ir dėmesio, kaip Dainavos stovykla, Kunigų vienybė, Religinė Šalpa, Katalikų federacija, Ateitininkai ir kitos. Kelionių metu jis pasirūpindavo surasti jį pavaduojantį kunigą. Buvo socialus su visais ir nevengė pokalbių įvairiom temom. Plačiai dalyvaudamas visuomeninėje veikloje, jis gerai pažinojo daug veikėjų.

Išsėkis ramiai Viešpaties globoj, mielas kunige, o tavo palikti darbai ilgai bylos ateinančiom kartom ir skatinis dirbti Bažnyčios ir tautos gerovei.

K. Jankūnas

Seniausias Lietuvos poetas Jonas Greičiūnas skaito savo kūrybą 1990 m. poezijos pavasario šventėje. Nuotr. V. Kapočiaus

POPIETĖ SU KUN. ST. RAILA

Popietė įvyko lapkričio 11 d. A. Radzivanienės namuose. Ją pradėjo Katalikų Moterų Kultūros Draugijos pirmininkė Birutė Lukoševičienė, dėkodama draugijos dvasios vadui kun. St. Railai už visokeriopą moralinę pagalbą.

Neseniai praėjo Vėlinės. Draugija yra netekusi daug narių, ir kiekviena narė yra netekusi brangių asmenų. Kun. J. Pakalniškis buvo paprašytas sukalbėti maldą už visus mirusius. Kun. Raila buvo prašomas ir toliau likti dvasios vadu ir buvo

pakviestas palaiminti vaišių stalą.

Po vakarienės pirmas žodis buvo A. Radzivanienės. Ji buvo aktyvi narė ir ilgus metus pirmininkavo nuo pat Draugijos įsikūrimo. Draugijos veikla tampriai rišosi su 1960 m. įsikūrusia Religinė Šalpa, kuriai vadovavo kun. St. Raila. Draugija kartu su Religinė Šalpa surengė eilę sėkmingų renginių bei koncertų, pasikviečiant net E. Kudabienės teatrą iš Kanados, iš Clevelando ir vietines jėgas. Gautas pajamas Religinė Šalpa panaudodavo šel-

RELIGIJA LIETUVIŲ MENE

Yra išspausdintas lietuvių jungtinės kilnojamos parodos "Religija lietuvių mene" katalogas. Tai jau yra penktas jungtinės parodos katalogas, redaguotas Algimanto Kezys. Jis ir apipavidalino ir išleido. Prie šio leidinio išlaidų yra prisidėję eilė lietuvių organizacijų ir individualūs aukotojai. Jie suminėti kataloge. Prie išlaidų taip pat prisidėjo National Endowment for the Arts ir Illinois Arts Council.

Šiame leidinyje yra sudėta 74 lietuvių dailininkų darbai. Yra ir spalvotų reprodukcijų. Dailininkai surinkti iš įvairių Amerikos valstijų, taip pat ir iš Kanados, Australijos, Prancūzijos, Anglijos. Matome lyg kokį dabartinės jų kūrybos skerspjūvį.

Kataloge Algimantas Kezys suskirsto dailininkų darbus į 23 kategorijas, pavyzdžiui, Šventas Raštas ir menas, Gamtos mistika, Lietuvos Rūpintojėlio interpretacija, Tikėjimo ir nežinios kryžkelėse, Tautiškojo ir religingumo sąlytis ir t.t.

Lietuviai menininkai rodo palinkimą pažvelgti į žmogaus egzistenciją, į žmogaus būties klausimus. Juos sprendžia įvairiuose stiliuose. Todėl šis katalogas leidžia pažvelgti ir į lietuvių dailininko charakterį, į jo vystymąsi dabartinėje civilizacijoje.

Mūsų praeities lietuvių liaudies menas, kuris yra glaudžiai surištas su religija, yra sukūręs eilę aukšto lygio meno kūrinių. Iš katalogo reprodukcijų aiškėja, kad mažuma dailininkų savo meną plėtojo liaudies meno įtakoje, pav., V. Petravičius, V. Ignas. Kiti dailininkai remiasi bibline, bažnytine tradicija, kurdami religinius motyvus. Jie yra realistinio meno atstovai, kaip A. Elskus, V. Kašuba.

man, bet ir visiems lietuviams, kurie pažinojo tą kuklų, bet didžios asmenybės žmogų.

Aurelija L. Robertson, "Saulės" Lituaništinės mokyklos vedėja

Leonienė, Liet. Moterų Klubų Federacijos New Yorko klubas, dr. A. Janačienė - Jannace, A. J. Pumputis J. Kiznis, Ad. Lingis, R. Markus, Kost. Mitinas, P. M. Palys, M. Šalinskienė, Em. Rastenenė, Don. Uzas, N. Y. Šaulių kuopa, Lietuvos vyčių 110 kuopa.

Po 20 dol.: A. Ruzgas, Ona Danisevičiūtė, Saul. Janušas, Jadv. Matulaitienė, Eug. Merkelis, Eug. Minkūnienė, Anelė Nutautienė, kun. Vyt. Palubinskas, Gert. Valaitienė, E. Barčiauskienė, Jon. Alyta, R. Brakas, Liūda Gudeliėnė, CT, Kotr. Graudienė.

Po 15 dol.: Vacl. Birutis, K. J. Jonynas, Sof. Skobeikienė. Ant. Butas — 11.70 dol.

Po 10 dol.: Ant. Dėdinas, L. Jankauskaitė, Ig. Kazlauskas, Rožė Kondrotienė, O. Mačiūnienė, V. M. Vygantas, TX, Ed. Baranauskas, Sof. Kulienė, Ald. Liepinaitis, J. Sakalauskas, Kaz. Vainius, Alk. Žukienė. B. Babušis — 7 dol.

Po 5 dol.: Ir. Banaitienė, V. Klevas, dr. A. Gravrogkas, dr. E. Vilčinskas

Aukos priimamos ir toliau. Jas siųsti šiuo adresu: United Lithuanian Relief Fund, P. O. Box 81, Woodhaven, N.Y. 11421.

UŽUOJAUTA IR PADĖKA

St. Peterburgo "Saulės" lituanistinės mokyklos, Tėvų komiteto ir savo vardu reiškiu gilią užuojautą a. a. kun. Viktoro Dabušio giminėms Amerikoje ir Lietuvoje. Amžiną atilsį duok jam, Viešpatie.

Velionį visados prisiminsime, vartydami mokykloje rinkinį savaitinio leidinio "Mažiesiems Žiburėlių sekmadienis", kurį redaguoja ir leidžia Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapija Clevelande. Velionis visados rūpinosi mokykloje dėstoma religija ir net po kelis egzempliorius to leidinio mums atsiųsdavo dovanų.

Aš asmeniškai esu dėkinga velioniu dar ir už tai, kad jis padarė mano dėdės prof. Simo Sužiedėlio gyvenimo juostą, kuri bus brangus atsiminimas ne tik

pimui senelių bei kunigų Lietuvoje.

Tuo metu pagalbą pasiūsti į Lietuvą nebuvo lengva, reikėjo ieškoti aplinkinių kelių. Buvo šelpiami ir Lenkijoje gyvenę lietuviai. Jiem buvo siunčiami draubūžiai, įvairi literatūra, daugiausia religinė. Buvo išsiųsta daugybė maldaknygių, ypač daug egzempliorių buvo išsiųsta knygos *Kova prieš Diegą*, kurią į anglų kalbą išvertė Juozas Bolev-Bulevičius. Tai buvo veikla prieš Bažnyčios *Kronikos* atsiradimą.

E. Sandanavičienė papasakojo, kaip ji 1973 metais, pirmą kartą vykdamą į Lietuvą, vežė kieliką vienai bažnyčiai ir daugybę rožančių. Kieliką išardė į dalis, o rožančius įsiuvo į gorse. Ta kelionė buvo labai varginanti ir reikėjo pergyventi didelę nervų įtampą.

Po kiekvieno sėkmingo renginio draugija gaudavo iš Religinės Šalpos šimtinę. Draugija daug metų stipendijom šelpė lietuvių studentus, studijavusius Fordhamo universitete lietuvių kalbą ir literatūrą.

Po puikios vakarienės, kurią buvo paruošusios draugijos narės, buvo šauniai padainuota, begurkšnojant skanų punšą ir kavutę, besidžiaugiant puikiu "napoleonu" ir kitais namuose keptais skanumynais. Popietė baigta kun. St. Railos malda ir giesme "Marija, Marija". Narės dėkingos visiem atsilankiusiem svečiam, kurių buvo apie 30.

O. Barauskienė

Elena Urbaitytė

LAISVĖS VARPAS sekmadieniais 9:00-10:00 val. ryto iš WCAV-FM banga 98.0. Vedėjas Petras Viščinis. 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telef. 508 586 - 7209.

Bostone atidarytas didžiausias Amerikoje lietuviškų meno dirbinių

salionas

DOVANA

Norintiems įteikti lietuviškų suvenyrų savo giminėms ar draugams Šv. Kalėdų, Naujųjų Metų, įvairių jubiliejų ar bet kuria kita proga — siūlome platų pasirinkimą.

Galite įsigyti:

- žymiausių išsvijos ir Lietuvos menininkų paveikslų, grafikos darbų, medžio drožinių;
- Tautinių rūbų, juostų, gintaro, stiklo ir keramikos dirbinių su lietuviška ornamentika;
- Tautinių vėliavų, Vyčių, įvairiausių lipdžių;
- Knygų apie Lietuvą anglų kalba ir Lietuvos žemėlapių;
- audio ir video kasečių su naujausia lietuviška muzika;
- tinkančią Lietuvos dažnumams video aparatūrą ir kitas elektronikos sistemas žemomis kainomis.

Visą tai galima užsisakyti pagal katalogą, kurį galite gauti atsiantę 2 dol. čekį firmai BALTIC ASSOCIATES, LTD. P.O. Box 1406 GMF Boston, MA 02201. Tel. (617) 269-4455 • Fax (617) 268-8376 368 Broadway, So. Boston, MA 02127

A. A. LEONARDUI JUREVIČIUI

mirus, sūnui Zenonui su šeima ir dukrai Emilijai nuoširdžią užuojautą reiškiamė.

Stasė ir Petras Rasimai

A. A. DR. JADVYGOS URBANAČIŪTĖS

mirties 3 metų sukakties proga už jos sielą šv. Mišios bus aukojamos gruodžio 15 d., šeštadienį, 11 val. ryto Apreiškimo parapijos bažnyčioje Brooklyne. Draugai ir pažįstami prašomi prisiminti ją savo maldose.

Marina ir Zigmąs Raulinaičiai

DARBININKAS

Administr. .... (718) 827-1351
Redakcija. .... (718) 827-1352

Spaustuvė .... (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas ... (718) 827-7932
Salė (kor.) .... (718) 827-9645
Salės adm. .... (718) 235-8386

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kun. Antanas Rubšys, kuris profesoriauja Manhattano kolegijoje, dabar yra užsiėmęs Šv. Rašto vertimu į lietuvių kalbą. Verčia Senąjį Testamentą. Taip pat kaupia medžiagą naujiems savo veikalams Švento Rašto temomis.

Skautų tradicinės Kūčios bus gruodžio 15, šeštadienį, Kultūros Židinio didžiojoje salėje. Drauge bus ir Maironio lituanistinės mokyklos kalėdinė eglutė.

Kultūros Židinio A. Maceikos vardo biblioteka bus atidara kiekvieno mėnesio pirmą sekmadienį nuo 12 iki 2 val. popiet arba pagal susitarimą, skambinant V. Sidui — 203 762 - 9726.

Prel. Vytautas Balčiūnas yra lietuviškai į juosteles įskaitęs visą Naująjį Testamentą. Iš viso yra 16 kasečių. Šį kasečių rinkinį yra išleidusi viena amerikiečių bendrovė, sudėdama visas kasetes į gražią dėžę. Bendrovė pagaminė šias juostas, kad galėtų pasinaudoti žmonės Lietuvoje. Galima ir čia jas įsigyti. Reikia rašyti šiuo adresu: N.T., Lithuanian Narration, HOSANNA, 2421 Aztec Road N.E., Albuquerque, NM 87107. Jų kaina 24 dol., persiuntimo išlaidom pridėti porą dolerių.

Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa praėjusią savaitę išleido papildomą drabužių, žaislų ir vaistų konteinerį į Lietuvą. Iš viso lapkričio mėnesį Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa pasiuntė 4 konteinerius iš New Yorko ir padengė pusę išlaidų dviem knygų konteineriams iš Chicagos. Norį prisidėti prie transporto išlaidų padengimo prašomi rašyti čekius: Lithuanian Catholic Religious Aid, Brooklyn, N.Y. 11207 ir pažymėti "Kalėdos".

Naujų Metų balius šiemet vėl bus New Yorko Kultūros Židiny. Programoje bus kokteiliai, užkanda, šilta vakarienė ir šokiai, grojant estradinei A. Vilčinsko "Medaus" grupei iš Lietuvos. Balių ruošia ir visus iš anksto atsilankyti kviečia New Yorko Lietuvių Atletų klubas ir Maironio šeštadieninė mokykla. Tai vienintelis tradicinis Naujų Metų sutikimas New Yorko apylinkėje, todėl visi planuokime dalyvauti.

"ZAIBAS" NR. 6 — maisto produktai bus pristatyti jūsų nurodytu adresu bet kur Lietuvoje 10 darbo dienų laikotarpyje. 10 sv. miltų, 10 sv. cukraus, 5 sv. ryžių, 5 sv. konserv. druska, 4 sv. valg. druska, 18 oz. riešutinis sviestas, 2 dež. džiovintų slyvų, 2 dež. razinų, 64 oz. aliejus, 1 dež. įvairių arbatų, 39 oz. pupelių kavos, 12 oz. kakavos. Pilna kaina \$100.00 — kreiptis "ZAI-BAS" 9525 South 79th Ave., Hickory Hills, IL, 60457. Telefonas (708) 430 - 8090.

Skautų Kūčios

gruodžio 15 d., šeštadienį, 6:30 val. vak.
Kultūros Židinyje

Uniformuotiems skautams \$2.00
Svečiams \$10.00

Iš anksto registruotis pas Aldoną Katiniene. Tel. 718 846 - 1210.

Ta pačia proga įvyks ir Maironio Mokyklos kalėdinis pasirodymas **Užburti Avinukai**.

VYSKUPO INFORMACIJA

Tokiu vardu leidžiamas biuletinis, kurio per metus pasirodo keletas numerių. Jį redaguoja Algis Šilbajoris, administruoja Petras Ažuolas. Surašomas mašinėle ir spausdinamas pranciškonų spaustuvėje.

Šio advento numeryje rašo vyskupas: Mus veda Dievo dvasia. Toliau yra šįjdomi medžiaga: Pagalba atsikuriančiai Lietuvai. Delegacijos į Rytų ir Centrinės Europos šalis. Bažnyčių padėtis, Sielovados tarybos veikloje, Šv. Tėvas Jonas Paulis II pas lietuvius Romoje, Pagalba Lietuvai, Sukaktys, Paskyrimai ir Žinios iš Lietuvos.

Biuletinis siuntinėjamas nemokamai. Galima kreiptis į administratorių P. Ažuolą, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Birutė Sophia Preikštas, M. D., iš Ormond Beach, Fla., atnaujino prenumeratą, pakeitė adresą, kartu pridėdama 30 dol. paramą *Darbininkui*. Dėkojame spaudos rėmėjai.

Jonas Vilgalys iš Great Neck, N.Y., atsiuntė dvigubą prenumeratos mokestį 40 dol. su gerais linkėjimais *Darbininkui* gražiai gyvuoti. Reiškiamė padėką.

Sophia ir Tony Slye iš Ozone Park, N.Y., šiais metais ir vėl atsiuntė vietoj eilinės prenumeratos 50 dol., tuo būdu gražiai paremdami lietuvišką spaudą. Dėkojame.

MENIŠKŲ PLAKATŲ PARODA

New Jersey Fairleigh Dickinson universiteto Florham-Madison skyriaus Friendship bibliotekoj ruošiamą Lietuvos dailininkų plakatų (posters) paroda.

Pagal patikslintą žinias, parodos atidarymas bus š.m. gruodžio 2, sekmadienį, 3 val. popiet ir paroda tęsis iki 1991 balandžio 26.

Šio įvykio iniciatorius yra bibliotekos direktorius dr. James Fraser, 1989 metais lankęsis Vilniuje, susipažinęs su Lietuvos dailininkais ir susidomėjęs jų įvairios tematikos plakatais. Šios srities meno unija tada atrinko 30 kūrinių, kurių objektai liečia kultūrinės, taikos, gamtos apsaugos ir politines temas.

Dėl tikslesnių informacijų apie šią parodą kviečiama skambinti į FDU visuomenės reikalų įstaigą (Office of Public Relations) tel. 201 - 593 - 8662.

Stiprus, energingas vyras su penkerių metų patirtimi ieško darbo: "Visapusiškas namų remontas iš lauko ir vidaus. Taisau ir dažau sienas, langus, duris. Išbaigiu grindis, parketą. Atlieku didelius ir mažus medžio darbus, baldų atnaujinimą, lentynų ar virtuvės spintelių įdėjimą. Skambinti Ričardui 718 847 - 8275.

G. T. INTERNATIONAL, INC. rašo vietinius bilietus ir tvirtina Aerofloto reišus atvykstantiems iš Lietuvos. Taip pat parūpina profesionalų pasitikimą ir persodinimą New Yorke bei Washingtono Aerouostuose. Prašome kreiptis: G. T. INTERNATIONAL INC., 9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL. Tel. (708) 430 - 7272.

Lietuviški raguoliai — šaškočiai kepami pagal Punsko lietuvių receptą. Kreiptis į Birutę telef. 718 235 - 5272. Kepinių skonis labai geras. Kainos priemonos. Paruodamas pilnas raguolis, o taip pat dalimis — pagal svorį.

Ieškoma vyresnio amžiaus moteris, kuri galėtų su mumis gyventi ir padėti prižiūrėti 90 metų amžiaus moterį. Mašalaitis, netoli Philadelphia. Skambinti 215 687 - 3048.

New Yorke susitikę rašytojai, poetai. Iš k. I-oje eilėje: Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, Edita Nazaraitė, Kotryna Grigaitytė-Graudienė, Kazys Bradūnas; antroje eilėje: Leonas Lėtas, Algirdas Landsbergis, Paulius Jurkus. Nuotr. V. Maželio

Nuotaikinga Darbininko šventė

Darbininkas rugsėjo 19 paminėjo savo 75 metų sukaktį. Paminėjo tyliai, išspausdinant tik vedamąjį. Sukaktį prisiminė ir Draugo dienraštis, taip pat pagerbdamas *Darbininką* vedamuoju.

Pati minėjimo sukaktuvinė šventė buvo suorganizuota gruodžio 2. Turėjo atvykti iš Vilniaus garsi solistė Jolanta Stanelytė, bet ji negavo vizos iš Amerikos valdžios, taip ir negalėjo atvykti.

Sukakties proga iškilmingos pamaldos 11 val. buvo Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Mišias koncelebravo 10 kunigų ir vysk.

Moteris, išsilavinusi medicinos srityje, sutinka globoti ligonius arba vyresnio amžiaus žmones jų namuose. Skambinti 718 296 - 7322.

New Yorko šaulių kuopa sausio 20, sekmadienį, Kultūros Židiny rengia Klaipėdos krašto atvadavimo 68-ųjų metų minėjimą.

Paulius Baltakis, OFM, kuris pasakė ir pamokslą, prisimindamas *Darbininko* praeitį, jo darbuotojus.

Po pamaldų dalis tuoj atvyko į K. Židinį, kur mažojoje salėje galėjo papietauti. Pietus pagaminė Eugenija Kezienė su savo talkininkėmis.

Akademinė dalis buvo 3 val. didžiojoje salėje. Žmonių susirinko apie porą šimtų. Sukakties minėjimą įvadinio žodžiu pradėjo *Darbininko* vyr. red. Tėv. dr. Kornelijus Bučmys, OFM. Toliau vadovauti pakvietė Rūtą Virkutyte, kuri dirba kun. K. Pugevičiaus įstaigoje, labai gerai kalba lietuviškai. Ji sklandžiai pravedė visą minėjimo ir koncerto programą. Invokaciją sukalbėjo tėv. Placidus Barius, OFM, pranciškonų provincijolas.

Apie *Darbininko* praeitį kalbėjo ilgametis redakcijos narys Paulius Jurkus. Plačiau nusakė tas aplinkybes, kodėl pasirodė *Darbininko* laikraštis, kaip jis toliau ėjo, kas jį redagavo, kaip buvo sujungtas su Brookly-

ne ėjusia Amerika ir Pittsburghe ėjusiom Lietuvių Žiniom. Prisiminė redaktorius, administratorius.

Sveikinimo kalbą pasakė Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis. Po jo buvo eilė sveikinimų, įteikta ir piniginių dovanų.

Po pertraukos buvo koncertinė dalis. Ją atliko solistas Algis Grigas iš Chicagos ir pianistas virtuožas Povilas Stravinskas, kuris dabar gyvena New Yorke. Solistas padainavo pluoštą lietuviškų dainų ir arijų iš operų. Jį pianu palydėjo Povilas Stravinskas, kuris taip pat atliko keletą Čiurlionio, Chopino, Debussy kūrinių. Koncertas buvo skoningas ir gražiai atliktas. Miela buvo pasiklausyti.

Po to žmonės dar vakarojo žemutinėje salėje. Gi posėdžių kambaryje buvo surengtas priėmimas programos dalyviams ir kviestiams redakcijos bei administracijos svečiams.

Platesnis šventės aprašymas su Vytauto Maželio nuotraukomis bus spausdinamas vėliau. (p.j.)

NAUJŲ METŲ
SUTIKIMAS
KULTŪROS
ŽIDINYJE

Išvakarių balius 1990 gruodžio 31

8:00 val. kokteiliai

10:00 val. šilta vakarienė

Ant stalų: gėlės, žaidimai, vynas, šampanas, užkanda, kava ir pyragai.

Šokiams gros ALVYDO VILČINSKO estradinė grupė "MEDUS"

Įėjimo auka \$ 45 suaugusiems

\$ 20 mokykliniam jaunimui.

Stalų užsakymus iš anksto priima:

VYTAUTAS KULPA, 718-846-1056
ALDONA MARIJOŠIENĖ, 516-883-9350
VITA MATUSAITIENĖ, 201-994-1229
GIEDRĖ STANKŪNIENĖ, 203-661-2654

Tradicinį Naujų Metų balių rengia ir visus kviečia atsilankyti

NEW YORKO LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBAS
IR
MAIRONIO ŠEŠTADIENINĖ MOKYKLA